

WIJ

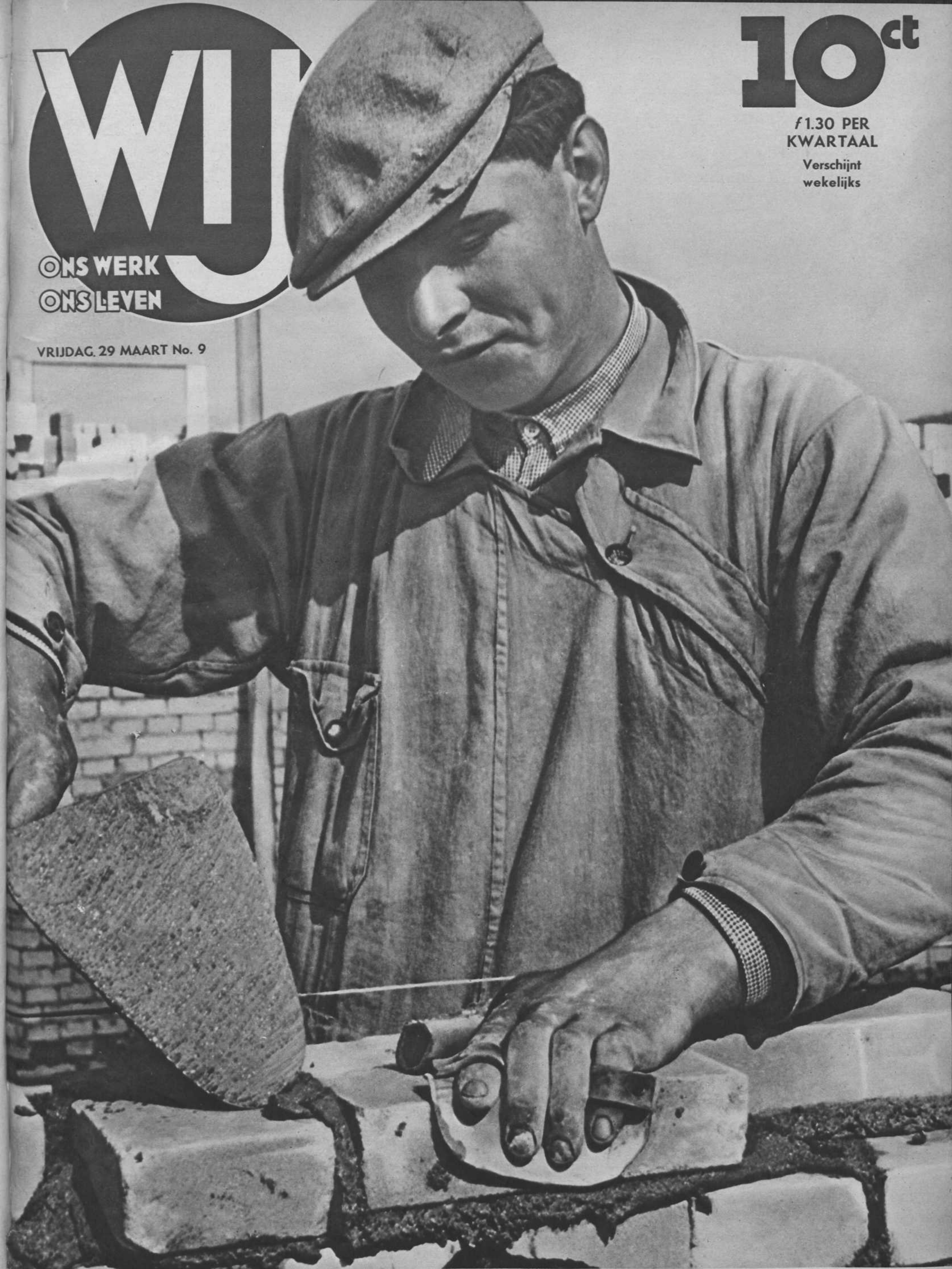
ONS WERK
ONS LEVEN

VRIJDAG, 29 MAART No. 9

10^{ct}

f1.30 PER
KWARTAAL

Versijnt
wekelijks

"WIJ"-JOURNAAL: „Afgestudeerd.... en geen werk!“, een interview met prof. dr. G. A. van Poelje
Foto-première van „De vier Müllers“ • A. den Doolaard:
Door de Zwarte Bergen • België-Holland onder de loupe

Onze roman begint!

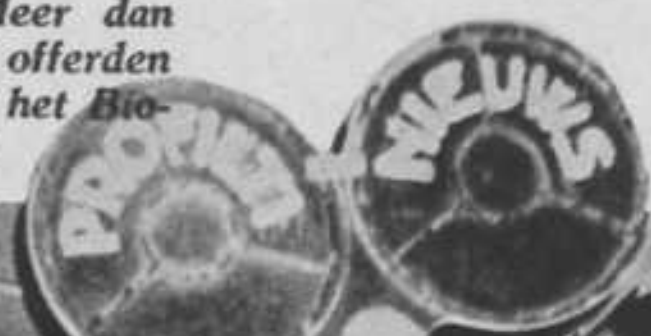

is overal

Boven: Een snapshot van het congres van de Nieuw-Malthusiaanse Bond, dat Zaterdag en Zondag j.l. in Krasnapolsky te AMSTERDAM werd gehouden. De bond beschikt thans over consultatiebureau's te Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Zaandam, Gouda, Groningen, Leiden en Delft.

Onder: Alle bezoekers van het filmbal, dat Zaterdag in het Carlton-hotel te AMSTERDAM werd gehouden, werden bij aankomst gefilmd. Meer dan duizend bezoekers offerden tijdens het feest voor het Bio-vacantie-oord.

VROUWEN STRIJDEN VOOR DE VREDE

Vrouwen strijden voor vrede. De Bond van Sociaal-Democratische Vrouwenclubs hield Zondag j.l. te UTRECHT een druk bezocht congres en een massale demonstratie.

Ook voor háár is het boekenweek!

Feest van het BOEK

Van 30 Maart tot 6 April zult u van alle boekwinkels in Nederland de wit-groene vlag zien wapperen. Want dan is het „het feest van het boek”. Het is de week, waarin boeken vrienden hun hart sneller voelen kloppen. Het is ook de week, waarin niet-boeken vrienden de kans van het jaar hebben, om het eens-voor-goed te worden. Die niet-boeken vrienden zullen moeilijk overtuigender de waarde van het boek kunnen ervaren, dan uit het geschenk, dat in de boekenweek voor hen klaar ligt.

Een geschenk! Want in de zeven dagen van „het feest van het boek” belooft de boekhandelaar de werkelijk unieke sensatie, aan iederen koper van een boek nog een ander boek cadeau te kunnen doen. En wát voor een boek! Dit geschenk, dat een omvang van bijna 200 bladzijden heeft en nauwkeurig

is uitgevoerd, bevat een aantal bijzonder lezenswaardige bijdragen van de meest vooraanstaande schrijvers van — en over boeken. Het is in een oplage van 30.000 exemplaren gedrukt en wordt uw eigendom, als u in de boekenweek voor minstens f 2.50 aan boeken besteedt.

Dat zal u waarlijk niet moeilijk vallen. In tal van fleurige, voor deze speciale gelegenheid met extra zorg samengestelde etalages, staan werken op elk gebied, die een plaatsje vragen in uw boekenrij, of aangewezen zijn, om een eigen bibliotheek te beginnen. In tal van plaatsen door het gehele land houden bekende schrijvers, o.a. de K.L.M.-piloot Van Veenendaal en Theo Thijssen, lezingen voor hun lezers. Boeken vrienden van vandaag en morgen, verzuimt uw kansen niet!

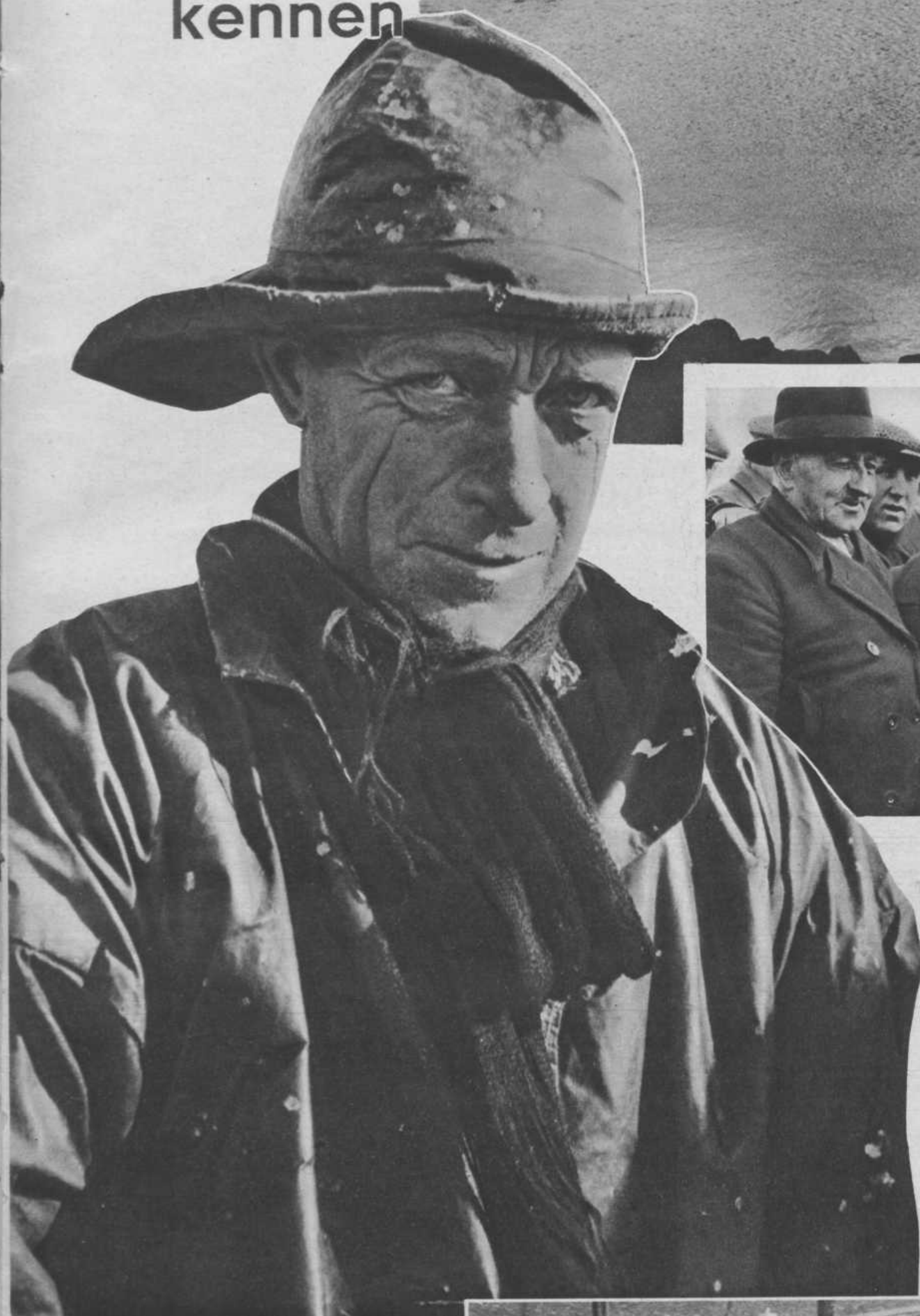
een nieuw
bedrijf
dat
weinigen
kennen

HARING OP WIERINGEN

Boven: zo idyllisch als het op dit plaatje lijkt, is het lichten van de fuiken niet in dagen van ijskoude noordoostenwind!

Links: „Twee zes, een zes, zestig, negenvijf, achttien, zeventien”. De cijfers stromen uit de mond van den ouden afslager en de omstanders luisteren aandachtig toe.

Als Maart in het land is, wordt 't in het plaatsje Den Oever aan de Oostpunt van Wieringen een en al bedrijvigheid. De Waddenzee-haring, die uit de „kamers” — de grote fuik-achtige netten op de wadden — gescheept wordt, of gevestigd door sleepboten met de „kuil” wordt met schepen vol binnengebracht. De afslag in Den Oever kent geen electrisch mijntoestel en zelfs geen veilinghal, en daarom ziet het er niet zo ingewikkeld uit. Deze lieden staan zo maar op de kade om den afslager gegroepd. Maar zo eenvoudig is het toch ook niet. Want de oude afslager, doet zijn werk met een zo formidabele snelheid, dat een partij verkocht is, voor de buitenstaander er eigenlijk achter is, voor hoeveel hij werd ingezet. Want de afslager rekent in halve centen of in stuivers, al naar de vis per pond of in grotere hoeveelheid verkocht wordt, en als het haring betreft, wordt het nog wat ingewikkelder, aangezien die wordt geveild per kist of per tal. Dat hangt van de aanvoer af. Is de besomming van een aak of botter klein, dan wordt de haring geteld. Het is dus niet zo eenvoudig, op de afslag vis te kopen, en als men dan nog in aanmerking neemt, dat er verschil is tussen een Nieuwedieps tal,

dat 220 stuks telt, en een Harlings, dat slechts 200 omvat, dan wordt de zaak nog ingewikkelder, want dan moet men maar weten, dat in Den Oever gerekend wordt met een Nieuwedieps tal. Enfin, de viskopers, de Spakenburgers en Volendamers en de IJmuidenaars, die hier komen met hun auto's, weten het wel beter. Jan Tjisen, die boekhouder is aan de afslag, staat er bij met een lessenaartje op een poot, en daarop rust het Grootboek van de Afslag. Zo dikwijls de afslag zich nu verplaatst van schuit naar schuit, volgt hij hem met zijn lessenaartje en zodra een van de ingewijden met een licht gegrom, dat hier zoveel als „mijn” betekent, de cijferreeksen van den afslager onderbreekt, staat zijn partijtje ingeschreven ook, met wiskunstige zekerheid op de prijs die hij bedoelde. En daarom is het maar goed, dat „WIJ” geen ander geluid gemaakt heeft, dan het klikken van de camera, waarvan u het resultaat hierbij ziet. Had de fotograaf maar even gegromd, dan was hij aan een partijtje spekblik blijven hangen... Als tenslotte de haring bokking is geworden, hetgeen vooral in Spakenburg gebeurt, of als hij in het laatst van het seizoen als panharing liever gebakken wenst te worden, gaat hij het land in, en vooral naar Duitsland. Ten minste: vroeger was dit zo, maar nu is het een heeleboel minder. Omdat Duitsland niet betaalt...

De oude Wieringer vissers zijn schil-derachtige typen, in hun oliegoed en met de zuidwester, die vol zit met de schubben van de vis.

Boven: als het werk gedaan is

Rechts: de afslag in Den Oever verplaatst zich van schuit tot schuit, de hele haven langs, maar iedere keer in andere volgorde om niemand te bevoor- delen. De prijzen aan het begin en einde van de afslag schelen wel eens!

AfGESTUDEERD...

en...
geen
werk!

Professor Dr.
G. A. van Poelje

Groot is de nood onder de opgroeiende jeugd, om het even of deze met de handen dan wel met het hoofd wil arbeiden. Een „WIJ“-reporter heeft een onderzoek ingesteld, hoe de overheid de helpende hand tracht te bieden aan de intellectuele jeugd, die na het verlaten der universiteiten geen arbeid, doch ledigheid vindt. Het was de secretaris-generaal van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, prof. dr. G. A. van Poelje, die op het Departement onzen reporter een overzicht gaf van de hulpverlening aan deze groep van intellectuelen.

Volgens de jongste officiële statistieken bedroeg het aantal studenten op universiteiten en hogescholen in Nederland tijdens de cursus 1933-'34 totaal 13.683.

Universiteit	Leiden	2712
Universiteit	Utrecht	3055
Universiteit	Groningen	1106
Universiteit	Amsterdam	2735
Vrije universiteit	Amsterdam	589
R.K. universiteit	Nijmegen	492
Techn. hogeschool	Delft	1918
Landb. hogeschool	Wageningen	454
Handelshogeschool	Rotterdam	460
R.K. „	Tilburg	162

Stelt men de gemiddelde studietijd op 5½ jaar, dan komen dus jaarlijks 2500 afgestudeerden „beschikbaar“.

Voor arbeid, die er in vele gevallen niet is...

In de hoge en zware stapel papier, die „Rijksbegroting-1935“ heet, vond „Wij“ twee regeltjes, die in bijzondere mate zijn nieuwsgierigheid gaande maakten. Daar stond onder het hoofdstuk „Onderwijs“, dat tienduizend gulden werd beschikbaar gesteld voor de „Stichting tot verruiming van werkgelegenheid voor academisch gevormden“ en onder het hoofdstuk „Sociale Zaken“ las „Wij“, dat nog eens tienduizend gulden werden uitgetrokken voor dezelfde stichting. Twintigduizend gulden derhalve voor een ongetwijfeld goed doel, belichaamd evenwel in een stichting, die niet aan de weg timmert en die derhalve tot dusverre, buiten de kring der direct geïnteresseerden, nog niet veel bekijks had gevonden...

„Wij“ stelde zich tot taak om deze arbeid in ruimer kring bekend te maken. Het vroeg aan den directeur-generaal van het departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, prof. dr. G. A. VAN POELJE, die tevens als voorzitter van de stichting optreedt, onze lezers enige nadere mededelingen over dit merkwaardige stukje crisisarbeid te willen doen.

WIJ

Zo ging „Wij“ op een schone morgen het departement binnen, en toegelaten tot de werkamer van den directeur-generaal stelde „Wij“ de vraag:

„Professor, zoudt u ons in korte trekken het doel en de werkzaamheid van de stichting, waarvan u voorzitter is, willen uiteenzetten?“

Prof. Van Poelje was gaarne bereid aan dit verzoek te voldoen; hij installeerde den nieuwsgierigen bezoeker in het hoekje van zijn kamer, dat voor de rustige, schoon door de overvloed van werk immer korte en zakelijke, gesprekken bestemd is.

„Kijkt u eens,“ ving de heer Van Poelje zijn mededelingen aan, „de grondgedachte van ons werk voor de afgestudeerden is deze: de jarenlange studie aan de universiteit heeft en aan de academisch gevormden en aan de Staat veel geld gekost. Dat geld moet, na beëindiging van de studie, voor de betrokkenen zelf en voor de maatschappij zo goed mogelijk productief worden gemaakt. In normale tijden lukt dat wel zonder bijzondere maatregelen. Dan zijn er betrekkingen te vergeven op wetenschappelijk en ander terrein of de studie kan zonder te grote bezwaren nog worden voortgezet tot het behalen van de academische graad.

Maar tegenwoordig... ik behoeft u daarvan natuurlijk niets te vertellen! Het gaat overal slecht en niet het minst hebben de jonge afgestudeerden onder de crisis te lijden. Zij lopen na hun studie werkloos rond en pakken, als zij de kans krijgen, een baantje aan, dat met hun studie geen verband houdt.

Wat dat betekent is duidelijk: de kennis en vaardigheid, door de studie verkregen, verminderen snel en gaan tenslotte geheel verloren. Komt er na een paar jaar ergens een baantje vrij, dan dreigen deze mensen niet meer in aanmerking te komen, omdat hun handen niet meer staan naar de fijne techniek van het laboratoriumwerk, omdat de gedetailleerde kennis van het vak verloren is gegaan of omdat de ontwikkeling van de wetenschap onvoldoende of in het geheel niet is bijgehouden. Anderen staan dan klaar, vers van de universiteit...

Onder deze omstandigheden hebben de minister van Onderwijs en de minister van Sociale Zaken tegen elkander gezegd: „Wat kunnen wij doen voor de academisch gevormden, die de onderwijsinrichting hebben verlaten en nog geen emplot hebben gevonden? Hoe kunnen wij het economisch-moreel rendement van de duizenden guldens, die de gemeenschap aan deze mensen heeft ten koste gelegd, zoveel mogelijk behouden?“

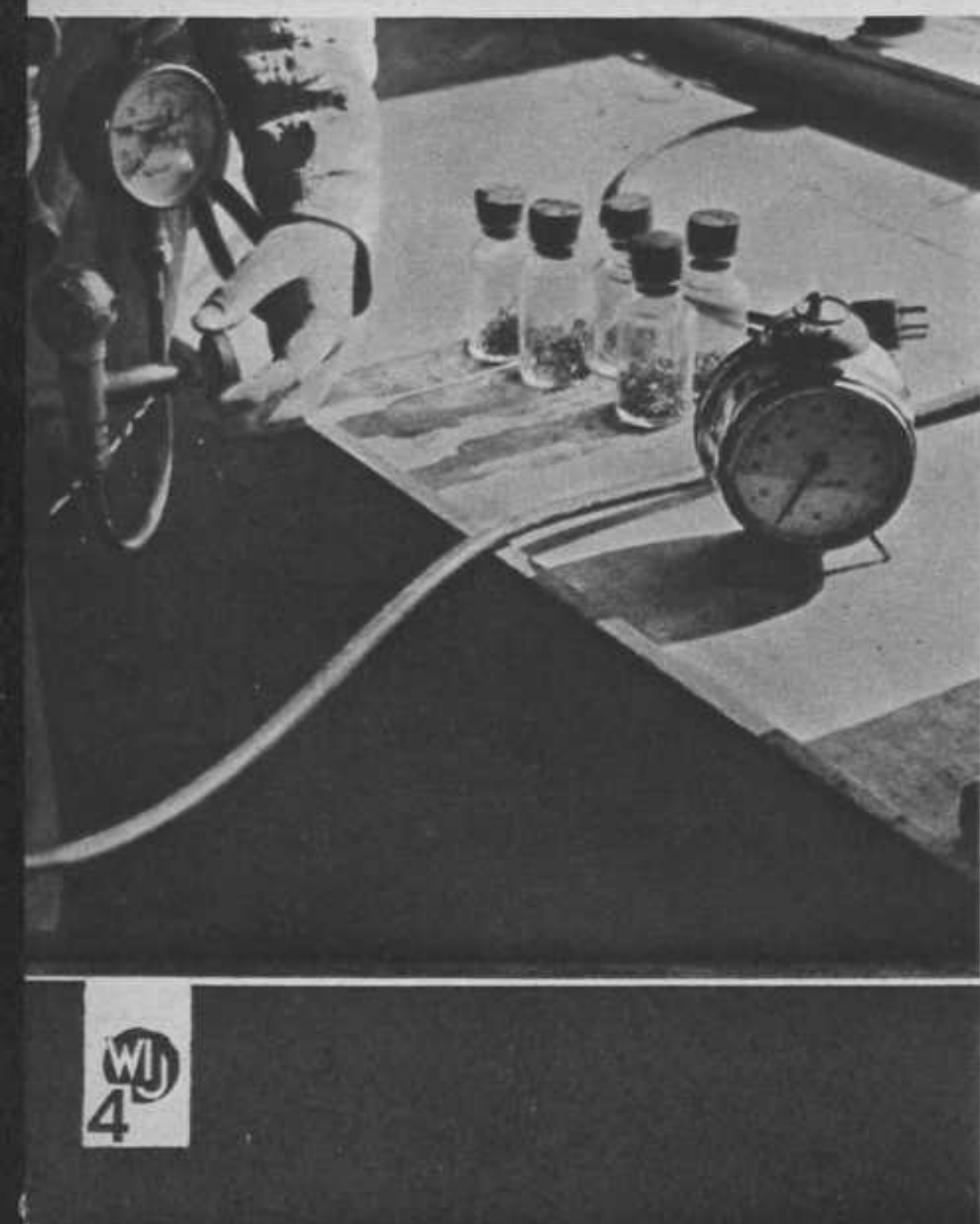
Het antwoord op deze vragen is geweest: de stichting! „Welk doel stond u bij de oprichting van de stichting voor ogen?“

„Wij hebben er ons, nu ongeveer een jaar geleden, direct op ingesteld, dat ons werk geen massa-arbeid zou kunnen zijn. Wij wilden niet proberen de velen een beetje te helpen; ons doel was van den beginne af de enkelen goed te helpen. Naar mijn overtuiging is het van groter betekenis op een beperkt terrein iets waardevols tot stand te brengen dan over een groot gebied een kleinigheid te verrichten. Bij de eerste methode, die wij verkozen hebben, is de werking in feite veel dieper en verder! Dezelfde ervaring heeft men trouwens opgedaan bij het organiseren van de vakopleiding voor de werkloze jeugd in Den Haag, waarvoor destijds hetzelfde systeem is gekozen.

WIJ

Een tweede beperking, die wij ons aanstonds hebben opgelegd is, dat de stichting geen instituut voor werkverschaffing, geen arbeidsbeurs voor afgestudeerden kon worden. Wij hebben strikt vastgehouden aan dit ene doel: *het overbruggen van de tijd, die er ligt tussen de studie en de werkzaamheid in de maatschappij. En dat dan niet door het laten verrichten van allerlei stom werk, maar door de mensen te zetten aan arbeid, die als dienst aan de wetenschap is te beschouwen en die den student op peil houdt.*

Uit dit alles volgt, dat wij niet konden ingaan op aanvragen van werkloze intellectuelen, die al geruime tijd geleden waren afgestudeerd, in de sulker of ergens anders hadden gewerkt en die nu door de tijdsomstandigheden werkloos zijn geworden. Ons werk moest direct bij de studie aansluiten. Natuurlijk wordt enige soepelheid be-

tracht: wie na zijn studie een poosje als volontair in een wetenschappelijk milieu is werkzaam geweest, wordt niet bij voorbaat uitgesloten, wanneer hij zich mocht aanmelden."

"Hoe werkt nu eigenlijk de stichting?"
 "Wij hebben een hoogleeraar-vertegenwoordiger aan alle universiteiten en hogescholen. Deze vormt de schakel tussen de stichting en de universiteit. Van deze vertegenwoordigers ontvangen wij aanwijzingen over de wetenschappelijke werkzaamheden, die met behulp van de stichting zouden kunnen worden verricht en die anders wellicht door geldgebrek niet zouden worden aangepakt. Van hen ontvangen wij ook inlichtingen over degenen, die zich bij ons om hulp aanmelden."

Bij elk geval, dat wij ter behandeling krijgen, vragen wij ons af: wat moet de stichting doen om het doorwerken mogelijk te maken? Er kan natuurlijk geen sprake van zijn dat wij „loon" of iets van die aard uitkeren. Wij vullen slechts het tekort aan; het tekort, dat verdere arbeid onmogelijk zou maken.

WJ

In sommige gevallen behoeft onze hulp daartoe niet eens van financiële aard te zijn. Wij hebben in het afgelopen jaar 26 mensen arbeid kunnen mogelijk maken door hun de weg te openen naar de laboratoria enz., waar die arbeid verricht kon worden.

Maar in vele andere gevallen is natuurlijk wel geldelijke hulp nodig. In sommige gevallen is daartoe het verschaffen van een treinabonnement voldoende. Er zijn nu eenmaal mensen, die in Rotterdam gedoemd zijn doelloos langs de weg te slenteren, omdat zij niet de reis naar Delft tekort komen! Zo zijn er natuurlijk vele schakeringen in onze hulp. De maximum-grens hebben wij getrokken bij vijftig gulden in de maand. Dat is niet veel. Maar het is genoeg om aan het werk te blijven, voor hen, die dat werkelijk graag willen en die geen andere middelen hebben.

"Wat voor soort arbeid wordt er nu met behulp van de stichting uitgevoerd en hoeveel personen nemen daaraan op het ogenblik deel?"

"Wij hebben tot dusverre 153 aanvragen behandeld. Hiervan bleken er 19 inmiddels een trekking te hebben gevonden; in 86 gevallen heeft de stichting met een toelage geholpen; in 26 gevallen kon hulp worden verleend zonder toelage; 12 aanvragers konden niet geholpen worden, omdat zij reeds lange tijd geleden waren afgestudeerd; 6 was het te doen om een baantje, dat wij uiteraard niet konden verschaffen en 4 werden afgewezen, omdat hun wetenschappelijke bekwaamheid onvoldoende werd geacht."

Er is natuurlijk nog al wat misverstand geweest over wat de stichting wel en wat zij niet kon doen. Er waren, zoals uit deze cijfers blijkt, studenten, die dachten, dat wij een soort plaatsingsbureau vormden; er waren ook hoogleeraren, die dachten, dat de stichting er was om op een goedkope manier hun assistentie uit te breiden en die ons, zonder veel vorm van proces, hun declaraties inzonden...

Maar deze misverstanden zijn nu opgeruimd. De stichting heeft in universitaire kring voldoende bekendheid gekregen en men weet zo langzamerhand wat binnen ons terrein valt en wat niet.

Wat nu het soort werk betreft, dat loopt natuurlijk nogal uiteen. Het is echter zonder uitzondering *wetenschappelijke arbeid, waarvan wij verwachten, dat zij voor de wetenschap en voor de maatschappij nuttig effect zal opleveren.*

Binnen die begrenzing is een grote verscheidenheid mogelijk. Er zijn lieden die voor hun proefschrift werken. Ik herinner mij voorts het geval van een Egyptoloog, die, mede met onze hulp, in staat is gesteld een poosje naar Egypte te reizen. Er is een onderzoek naar de criminaliteit in het arrondissement Utrecht aangevangen, onder leiding van prof. Pompe, werk dus, dat wellicht tot betere tijden zou zijn blijven liggen als wij geen mensen in staat hadden gesteld het aan te vatten. De bioloog prof. Baas Becking in Leiden is bezig met een omvangrijk en belangrijk chlorophyl-onderzoek en ook daarbij werken „onze" mensen. Er is een dialectonderzoek aan de gang in Groningen en in Noord-Holland; bij prof. Japikse op het rijksbureau voor geschiedkundige publicatiën zitten ook al afgestudeerden door onze bemiddeling. Ook bij de inventarisatie van natuurschoon hebben wij werk te doen gevonden.

Al deze werkzaamheden worden verricht onder een verantwoordelijk leider (meestal een hoogleeraar), die regelmatig aan de stichting verslag uitbrengt. Elk half jaar beoordeelt de stichting of de hulp kan worden voortgezet."

Prof. Van Poelje deelde ons nog mede, dat de stichting op het ogenblik overleg pleegt met de verenigingen van leraren in de physica, de chemie en de biologie om door afgestudeerden, met behulp van de stichting, leerlingenproeven nader te laten uitwerken, zodat op dit gebied meer eenheid en daardoor wellicht meer resultaat verkregen zou worden.

Tenslotte is samenwerking verkregen met de Nederlandse Chemische Vereniging, die reeds eerder de werkverschaffing voor haar werkloze leden had aangepakt en daartoe een bureau had ingericht en een kapitaaltje beschikbaar gesteld. „Voor de leden van de Chemische Vereniging, die worden geholpen, betalen wij thans de kosten half om half! Dat spaart onze nog immer schaarse middelen en geeft ons de gelegenheid ons werk, dat toch voor velen van grote betekenis is, nog weer een beetje uit te breiden."

"Wij" verliet het departement van Onderwijs met het besef, dat door de stichting, zij het op bescheiden schaal, voortreffelijk werk wordt verricht.

"Wij" prijst zich gelukkig daarover zijn lezers te hebben kunnen inlichten!

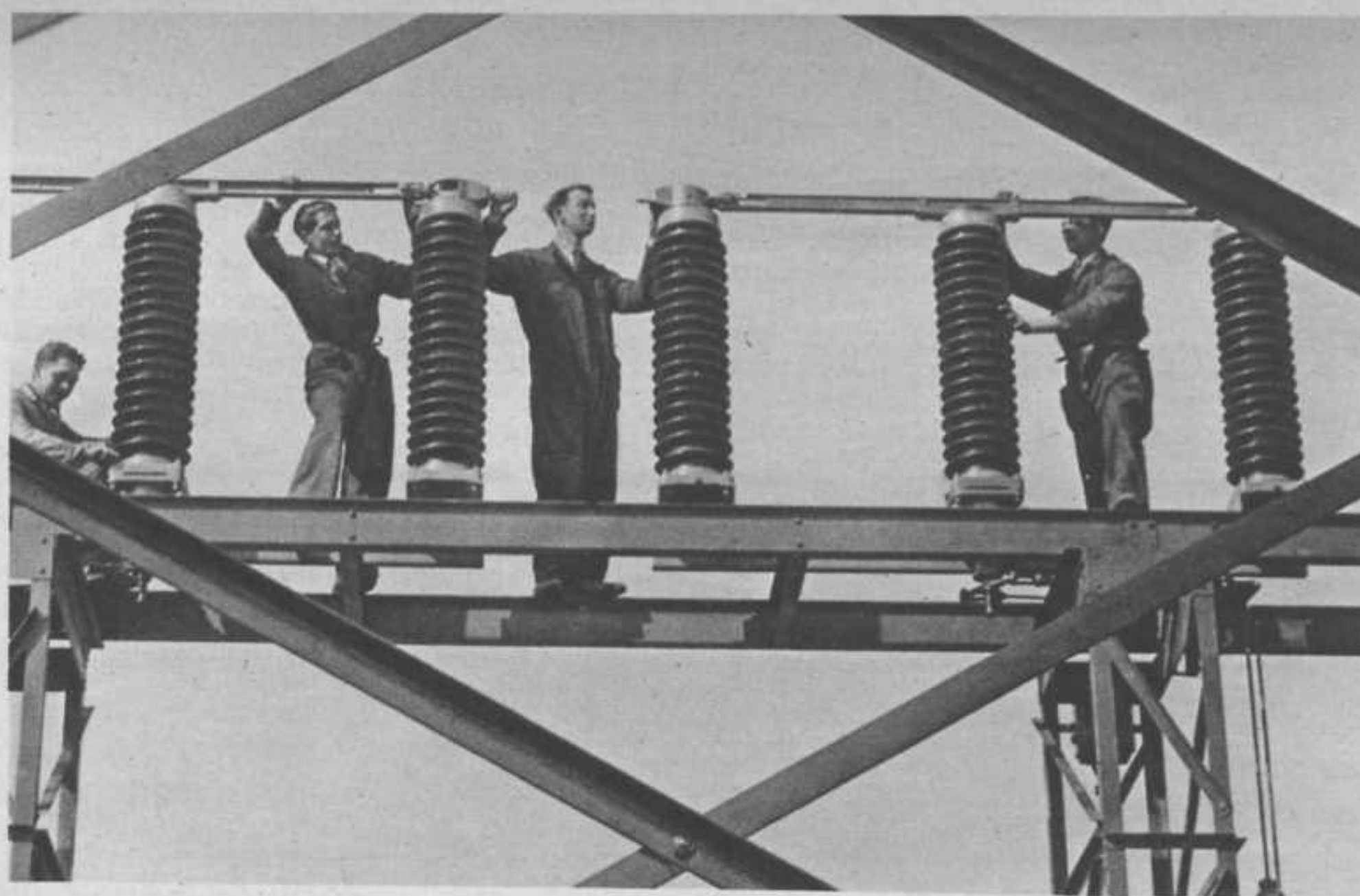
Op menig bedrijfslaboratorium staan de distilleerkolven en reageerbuisen met stof overdekt, terwijl de handen van tallozen, in wier hoofd kennis van jarenlange academische studie langzaam vervliegt, hen maar al te graag zouden beroeren....

WJ 5

Hollands bruggen bedreigd

Onder: Door het bekloppen van de ijzerconstructie stelt men vast, of de betreffende balk door ijzerworm is aangevreten, want niet altijd is dat van buiten te zien. Daarna wordt de aangetaste plaats blootgelegd en het bespuitingsapparaat gemonteerd.

Rechts boven: Het bevestigen van de speciale bespuitings-toestellen. Deze apparaten werken onder een druk van vele atmosferen en persen een door een tankwagen toegevoerde chemische vloeistof tot diep in de aangetaste plaatsen, om de daar aanwezige ijzerwormen te vernietigen.

Er zijn dingen, waaraan men niet dadelijk geloof wil hechten, omdat zij in strijd zijn met alle tot dusverre opgedane ervaringen. Zo hebben zelfs deskundigen enige tijd geweigerd, aan het bestaan van de ijzerworm te geloven, tot de weinig bemoedigende feiten hen hebben bekeerd.

Weinig bemoedigend. Zo moet men inderdaad die feiten noemen. Want in geheel Nederland worden op het ogenblik de ijzerconstructies van de talloze grote bruggen, waarop ons land terecht zo trots is, ernstig aangetast en de schuldige aan deze verwoestingen, die (dit zij nadrukkelijk vooropgesteld) wel kapitaal zullen kosten, maar de veiligheid van het verkeer gelukkig niet bedreigen, is de ijzerworm.

Wat is de ijzerworm? Zijn naar verhouding onschuldige soortgenoot, de houtworm, kent men reeds lang. Hij verraaft zijn tegenwoordigheid door kleine hoopjes houtstof en vernietigt langzamerhand het weerstandsvermogen van het hout door talloze gangen, die hij zich graaft. De ijzerworm nu volgt precies dezelfde destructieve methode. Dat hij tot dusverre niet werd gesignaleerd, is gemakkelijk verklaarbaar. Het resultaat van zijn afbrekende werk lijkt veel op een ernstig roest-proces en het diertje zelf is microscopisch klein. Eigenlijk is het door toevallige omstandigheden, dat men hem eindelijk heeft kunnen „ontmaskeren“.

Men weet, dat iedere stalen brug enige speling vertoont. Die wordt opzettelijk aangebracht, omdat metaal, gelijk bekend, door de warmte uitzet en door koude inkrimpt. Bij de waterstaatsafdeling in de Amerikaanse staat New Jersey ontving men echter verontrustende klachten over zeer aanzienlijke speling bij verschillende nieuwe bruggen. Natuurkundigen en chemici, bijgestaan door bacteriologen, vonden tenslotte na

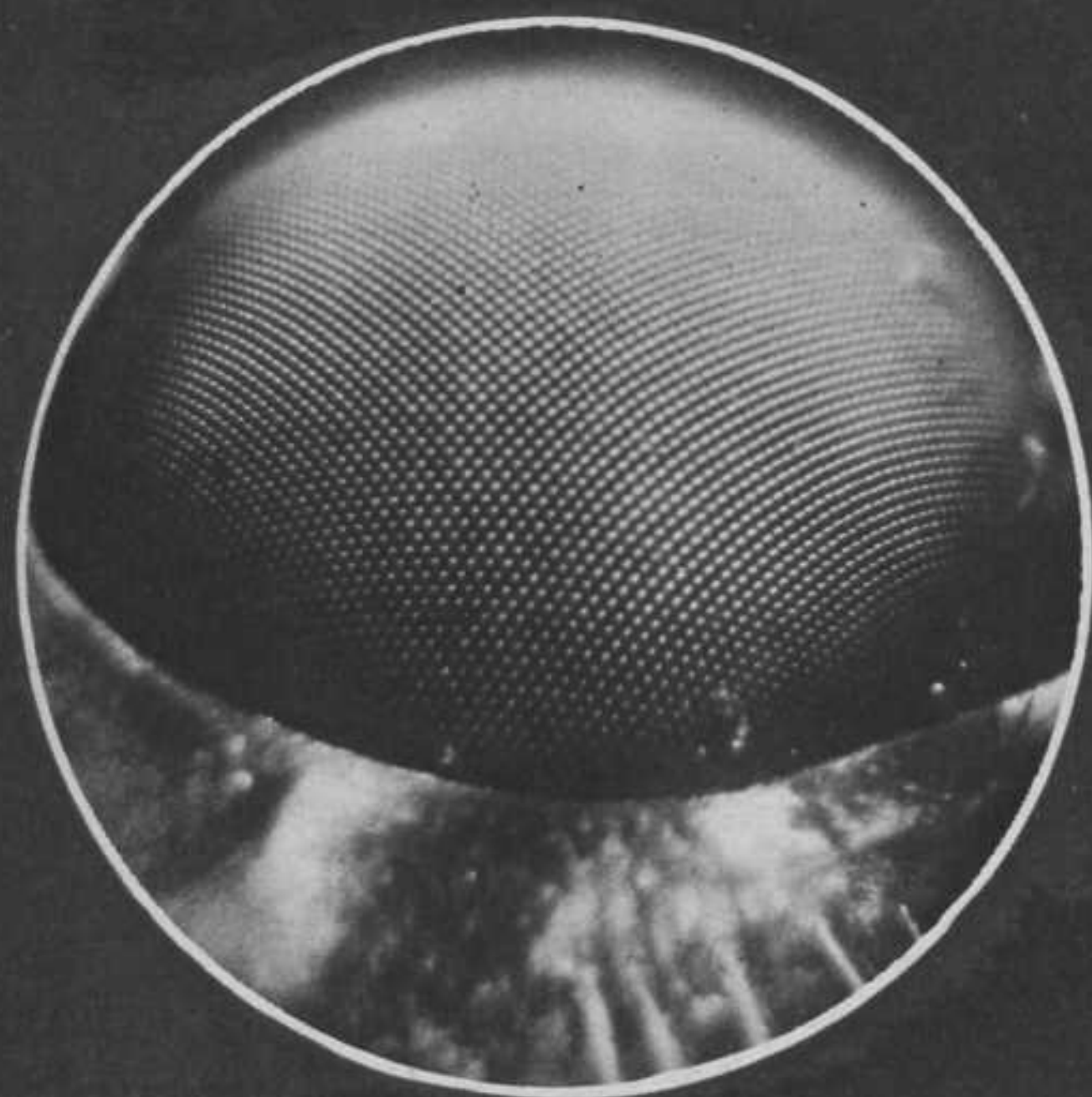
langdurige onderzoeken de ware schuldige: de ijzerworm.

Thans is opeens de hele wereld opgeschrikt. Ook in ons land heeft men de nieuwe bruggen en tal van oude nader bekeken en daarbij de ontstellende ontdekking gedaan, dat hele stukken uit de ijzerconstructie zijn weggevreten. Zoals gezegd: de veiligheid wordt wel niet bedreigd, maar krachtig ingrijpen is nodig, om de ijzerworm te bestrijden, wil men zich niet voor de noodzakelijkheid gesteld zien, vele miljoenen uit te geven voor reparatie-werkzaamheden.

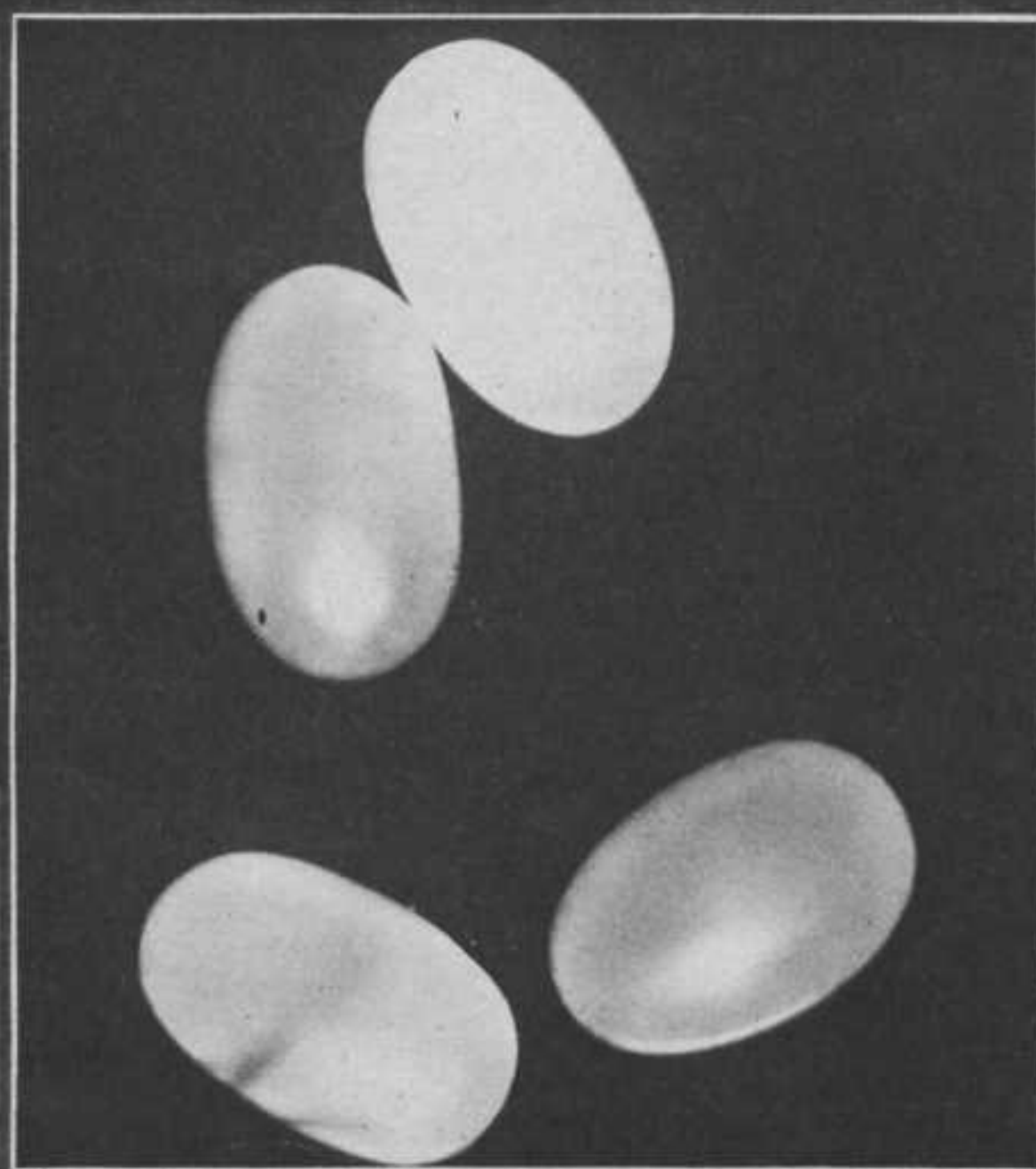
Aangezien de mogelijkheid van infectie bij de ijzerworm zeer groot is, heeft de speciale studie-commissie, die voor dit probleem is ingesteld, besloten, op één en hetzelfde tijdstip met de actieve bestrijding van de plaag te beginnen, bij alle bruggen, waarin ijzerworm is geconstateerd. In samenwerking met de plaatselijke brandweren, die uitgerust zijn met speciaal voor dit doel geconstrueerde bespuitings-apparaten, in combinatie met een tankwagen, begint men aanstaande Maandag klokslag twaalf uur 's middags de oorlog tegen de ijzerworm o.a. bij de nieuwe bruggen te Arnhem en Nijmegen, de beide viaducten bij het Centraal Station te Amsterdam, de hefbrug over de Maas te Rotterdam, de spoorbrug over de Harlinger trekvaart te Leeuwarden, de brug bij Zuilen in de weg van Amsterdam naar Utrecht, de spoorbrug bij Zutphen, de IJsselbrug te Deventer, de nieuwe brug bij Culemborg en de vele bruggen over het Twente-Rijnkanaal, die nog niet in gebruik genomen zijn. Het zal een interessant schouwspel zijn, dat ongetwijfeld de belangstelling van velen hebben zal.

„Wij“ brengt zijn lezers op deze pagina een reeks foto's, die werkelijk uniek genoemd mag worden, van de ijzerworm en de maatregelen, die men bezig is tegen de door hem aangerichte verwoestingen te nemen.

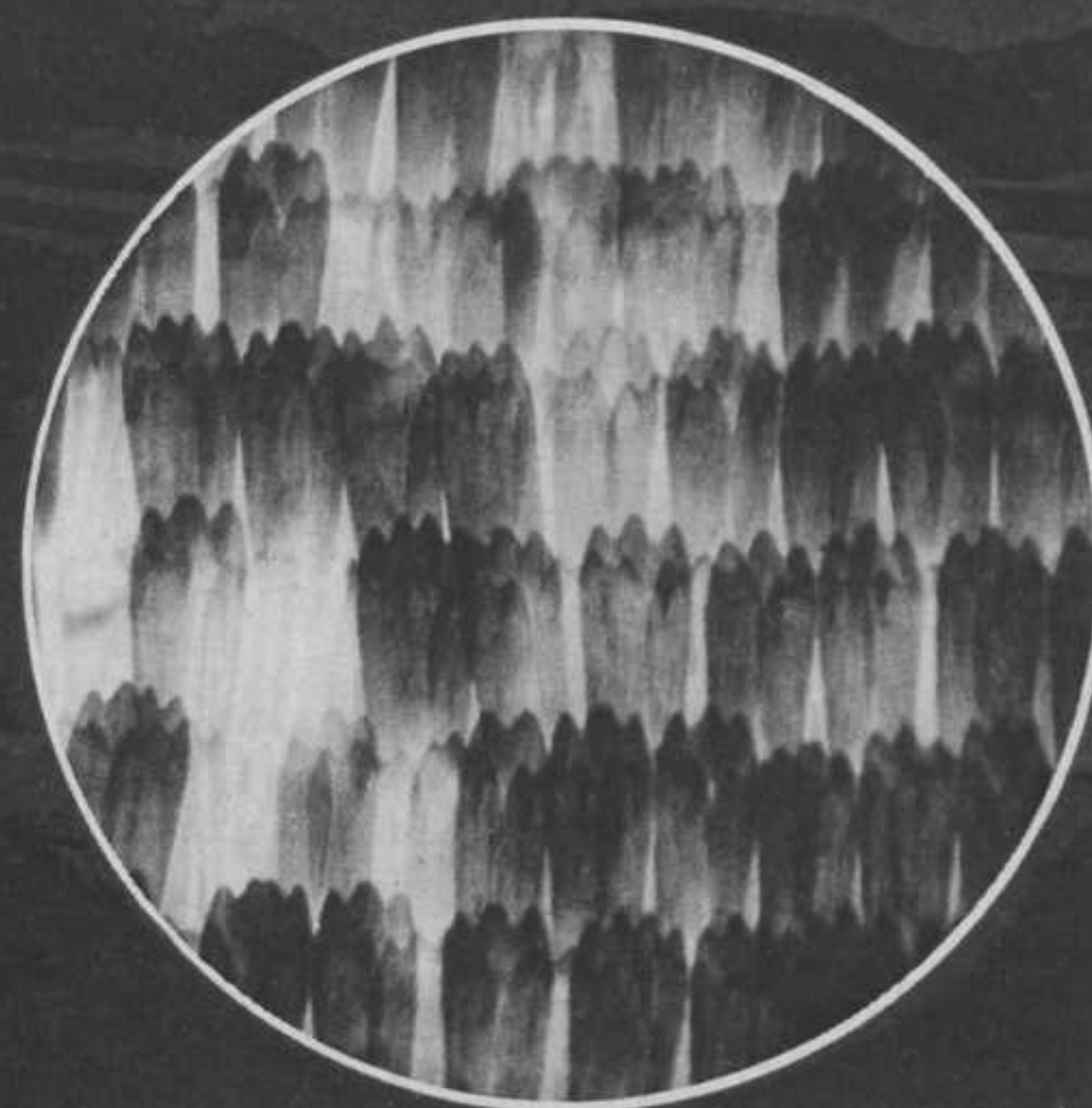
strijd tegen de ijzerworm ingezet

Een microscopische opname van een kolonie ijzerwormen, zoals deze bij de nieuwe brug te Nijmegen is aangetroffen, 750 maal vergroot.

Hoewel de ijzerworm microscopisch klein is, moet hij tot de insecten gerekend worden. Het dier verpoopt zich dan ook, zoals men uit deze 1800 maal vergrote opname kan zien.

De zuigmond van een ijzerworm, microscopisch gefotografeerd en 30.000 maal vergroot! De zuigmond scheidt een krachtig werkend zuur af, dat het hardste staal langzaam maar zeker verteert.

„Mietje van de Veemarkt". Elke Maandag- en Dinsdagmorgen zit op de Rotterdamse Veemarkt Mietje Staal, een vrouwtje van omstreeks tachtig jaar, dat daar de schoenen poetst van de koeiendrijvers en veekooplui. Dertig jaar lang zorgt ze er reeds voor, dat aan de schoenen der mannen niet te zien is, dat zij achter de koeien vandaan komen.

WUJ in Zuid-Holland

Een der merkwaardigste geveltjes aan de Lange Geer te DELFT werd met verval bedreigd. B. en W. hebben thans besloten een deel in de restauratiekosten bij te dragen.

Links: De Delftse Hengelaarsvereniging heeft dezer dagen 1000 pond vis uitgezet in de Nootdorpse Plassen.

Rechts: Buurpraatje in VLAARDINGEN.

Ter verbetering van het verkeerspunt Jonker Fransstraat—Goudsesingel hebben B. en W. van Rotterdam voorgesteld het middenpad op de Goudsesingel zodanig af te schuiven, dat van Jonker Fransstraat tot de Korte Brantstraat een brede rijweg ontstaat. De twee middenpaden ten oosten van de Jonker Fransstraat zullen dan eveneens ingekort worden. De trottoirs worden aan de noord- en zuidzijde van de Goudsesingel 13 en 20 meter breed. Door deze wijzigingen zullen 130 marktkooplieden hun vaste standplaats verliezen.

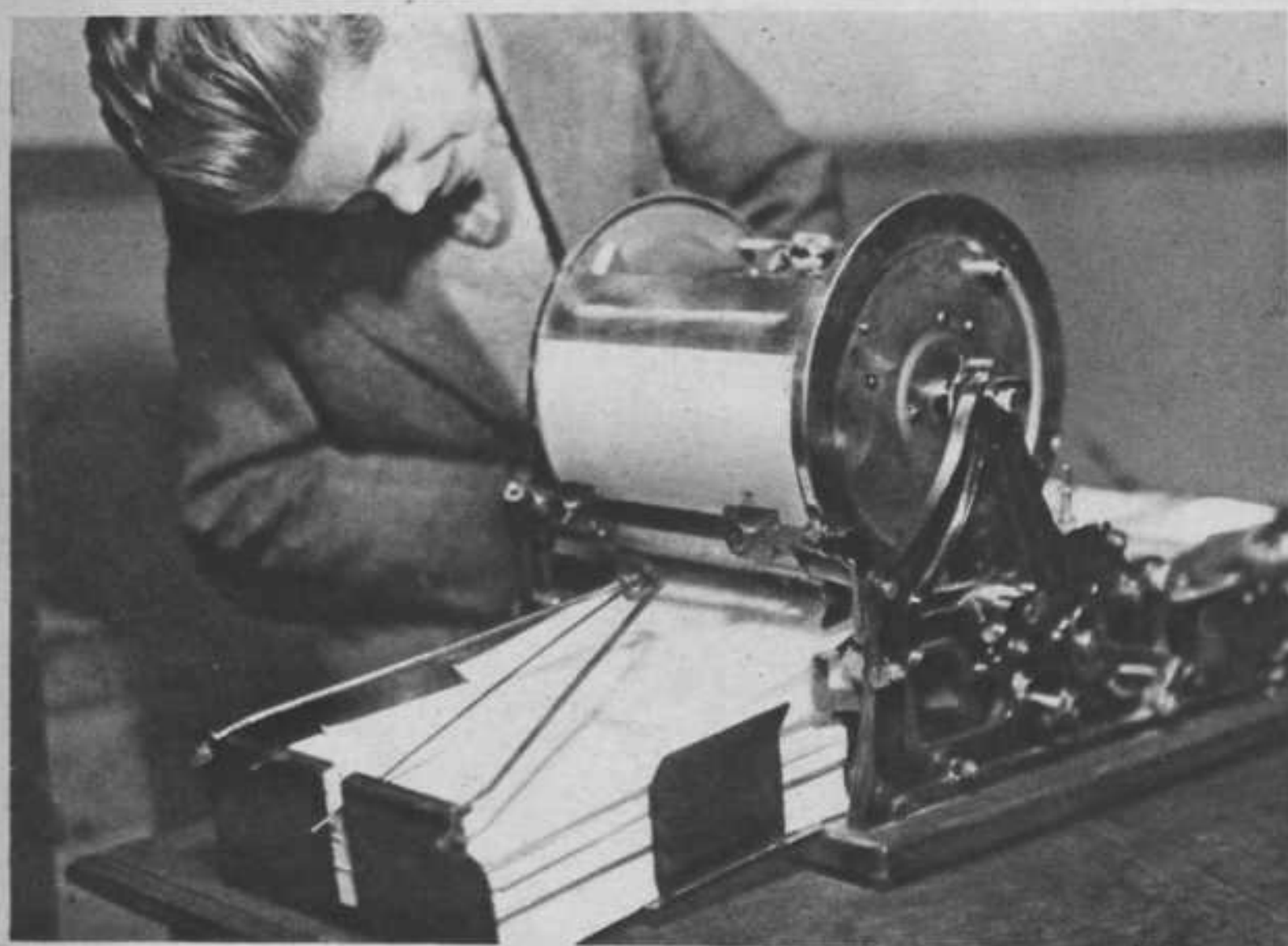

Jeugd in nood!

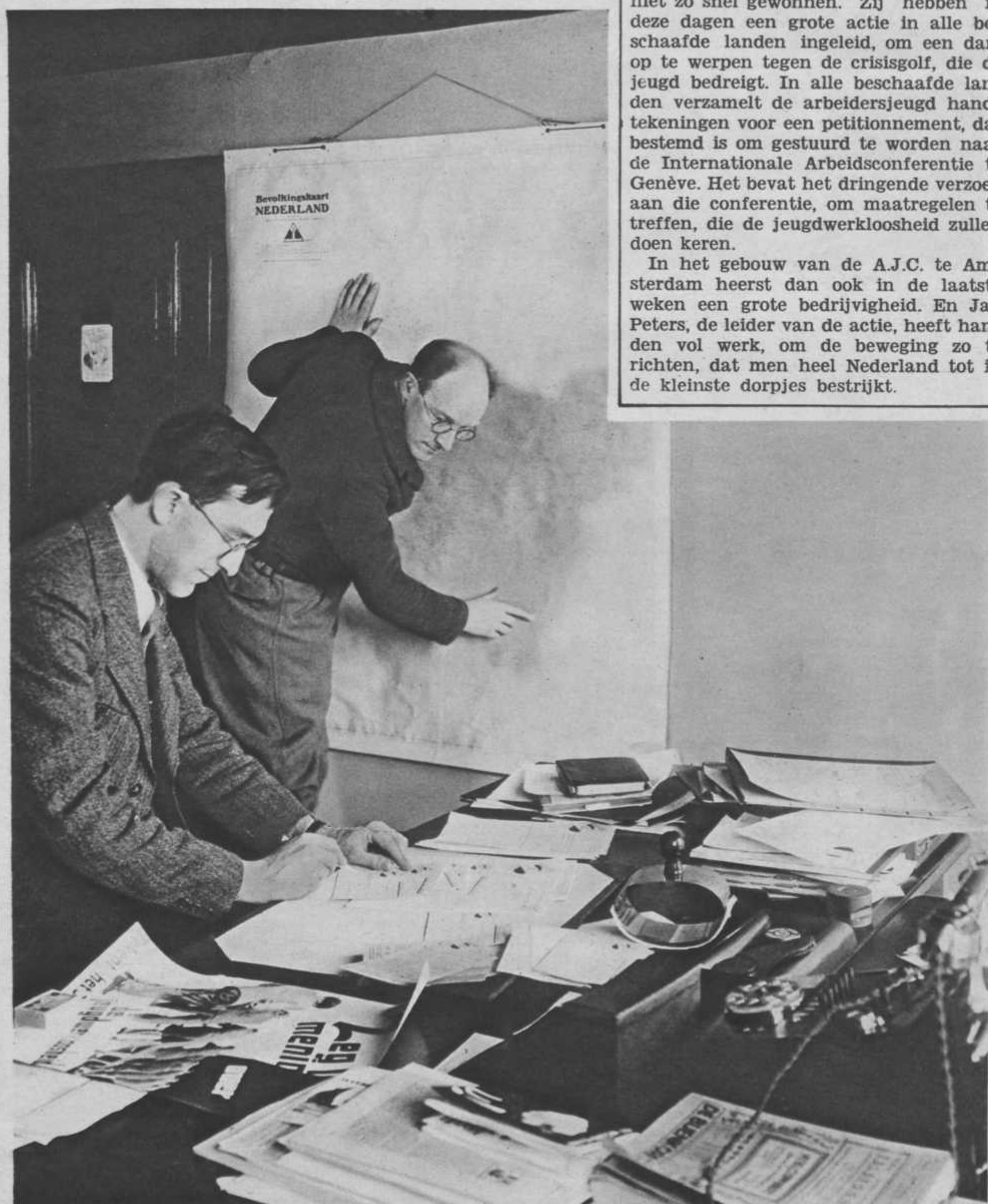
*Zeg je mening over de
jeugdwerkloosheid!*

Jan Peters, die tot alle jongeren in Nederland de oproep richt: „Zeg je mening over de jeugdwerkloosheid“.

boven: Ontelbare vellen papier moeten door de stencil-machine gedraaid worden. Eentonige arbeid? Voor zulk een actie doet ieder zijn werk met vreugde. onder: Bij grote stapels gaan de ondertekeningslijsten, die aan de jongeren vragen, hun steun te geven aan het petitionnement, van de Reguliersgracht het land in.

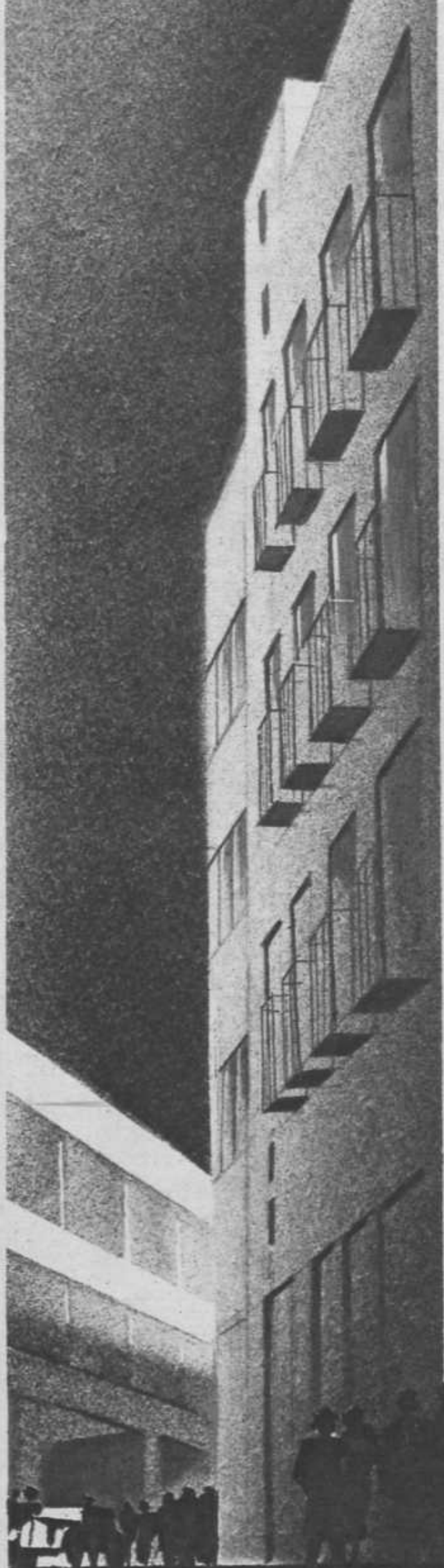
Geen plaats, ook niet de allerkleinste, wordt vergeten. Over het gehele land gaat de actie voor het petitionnement van de jeugd.

Jeugd in nood! Het zijn drie woorden van diepe en ernstige betekenis. Want de jeugd, waar het om gaat, bestaat uit de jongens en meisjes, die in de nabije toekomst de vaders en moeders zullen zijn van een nieuwe jeugd, een nieuwe generatie. „Jeugd in nood“, dat betekent voor Holland in koude cijfers uitgedrukt een aantal van 80 tot 90.000 jonge mensen tussen 14 en 25 jaar, die werkloos zijn. En is er een grotere lichamelijke en geestelijke kwelling denkbaar dan die der werkloosheid?

Jeugd in nood! Deze woorden betekenen niet minder, dan dat toekomstige generaties in gevaar zijn. Zij vormen een even vertwijfelde kreet om hulp als het S.O.S. van de mensen, die zich aan boord van een zinkend schip in volle zee bevinden.

Men heeft de kreet reeds zo vaak gehoord, dat vele oren er doof voor geworden zijn. Jongeren, die bezield zijn met de wil om te leven, geven zich echter niet zo snel gewonnen. Zij hebben in deze dagen een grote actie in alle beschaafde landen ingeleid, om een dam op te werpen tegen de crisisgolf, die de jeugd bedreigt. In alle beschaafde landen verzamelt de arbeidersjeugd handtekeningen voor een petitionnement, dat bestemd is om gestuurd te worden naar de Internationale Arbeidsconferentie te Genève. Het bevat het dringende verzoek aan die conferentie, om maatregelen te treffen, die de jeugdwerkloosheid zullen doen keren.

In het gebouw van de A.J.C. te Amsterdam heerst dan ook in de laatste weken een grote bedrijvigheid. En Jan Peters, de leider van de actie, heeft handen vol werk, om de beweging zo te richten, dat men heel Nederland tot in de kleinste dorpjes bestrijkt.

RUMBA

TANGO

BOLERO

De 3 opzienbarende, nieuwe Laurens-prestaties! Iedereen die „bij” is, rookt nu Rumba, Amerik. verpakt; Tango, ovaal; Bolero, de ronde. Nu de drie populairste sigaretten in hun genre.

Alle drie **LAURENS** kwaliteit!

Desondanks SLECHTS

25
CENT DE
20

Zo, ga nu maar weer verder spelen

Als altijd weet Moeder het nu ook weer het beste: Hansaplast „elastisch”. Dit zo eenvoudige snelverband is in een ommezien van tijd aangelegd, sluit de wonde op hygiënische wijze af, laat volkomen vrijheid van beweging en kan onmogelijk verschuiven. Daarom ook, juist voor Uw kinderen, het

snelverband:

Hansaplast „elastisch” is bij iedere goede Apotheek en Drogisterij verkrijgbaar. Reeds vanaf **15** cent per pakje.

NEDERLANDS FABRIKAAT

ROYAL
NIEUWENDIJK 154

AMSTERDAM

CORSO
KALVERSTRAAT 122

AMSTERDAM

RIALTO
CEINTURBAAN 338

CAPITOL EN CITY
NIEUWE BINNENWEG 326 – HOOGSTRAAT 136
TE ROTTERDAM

brengeu gelijktijdig van Vrijdag 29 Maart af
DE NIEUWSTE HOLLANDSCHE FILM

DE VIER MULLERS

met de beste komische creatie van

JOHAN KAART Jr.

en Cissy van Bennekom,

Tilly Perin-Bouwmeester, Adolf Bouwmeester,
Joh. Heesters en Jacques van Bijleveld

EEN LACHSUCCES VAN DE ALLEREERSTE RANG

de vier Müllers

De vier Müllers! De door talloze opvoeringen in Nederland al klassiek geworden geschiedenis van de fabrikantenfamilie, die door eigenwijsheid en koppigheid gespleten wordt in twee vijandige legerkampen! Wij kennen haar en hebben er vrolijke herinneringen aan.

Wij kennen den ouden Philip Müller, den filosofischen grootvader, die zich beu van het geharrewar tussen zijn zoon en zijn kleinzoon uit de zaken terugtrekt, als ware hij een lid van onze familie. Cor Ruys speelde de rol op de planken, Adolf Bouwmeester doet het op de film.

En even goed kennen wij den zoon Max Müller (De Bree op 't toneel, Van Bijlevelt op 't doek), die alle zeilen bijzet om te concurreren met zijn zoon (Otto Müller: Johan Heesters Jr.), maar die het loetje legt op het moment, dat de oude grootvader zijn ondernemingslustigen kleinzoon te hulp komt: de firma Müller en Co. wint het dan van de firma Müller en Zoon (die den „zoon“ zag veranderen in de „co“ van zijn vader).

Haast schijnt het, dat er één moet huilen als de voortreffelijke kwaliteiten van drie reddende engelen (Tilly Perin, Minny Erfmann en Cissy van Bennekom) er voor zorgen, dat de drie Müllers, steeds tegen elkaar uitgespeeld door den vierden man (Jacob Schat: Johan Kaart), weer tot elkaar komen en dat de herstelde familie het feest kan vieren van het huwelijk van Otto en Henriëtte (Johan Heesters en Cissy van Bennekom).

Wat Maurice Chevalier en Jeanette MacDonald voor Lubitsch waren, dat waren Cissy van Bennekom en Johan Heesters voor Rudolf Meinert: het ideale „love-team“, de mooie jongen en het lieve meisje, die elkaar tot ieders genoegen vlak voor het einde van de film definitief in de armen sluiten.

Komische scènes bij de vleet — ziedaar het devies van de verfilmers van De vier Müllers. En wat het toneel niet kon geven, dat biedt de film: een vrolijke scène in de open lucht met Johan Kaart, die, als hij Philip opzoekt, het slachtoffer wordt van een troep kwajongens.

Een opname van het grote feest uit „De vier Müllers: een opname uit de nieuwe Hollandse film, die waarlijk een internationaal cachet heeft. Op de voorgrond Philip Müller (Adolf Bouwmeester) en Ella Müller (Tilly Perin—Bouwmeester), de vrouw van zijn zoon Max Müller.

Daar staan ze op een rijtje: de vier Müllers. Of liever: de drie Müllers en hun vierde man, Jacob Schat. Van links naar rechts: Jacques van Bijlevelt (Max Müller), Johan Heesters (Otto Müller), Adolf Bouwmeester (Philip Müller) en Johan Kaart alias Jacob Schat, die „de bloedeigen neef van Oom Anton's aangevroude schoonzuster is en dus óók bij de familie behoort, die hij voortdurend „bezig“ houdt met zijn heilloos kletsen naar twee kanten.

Onder: Johan Kaart Jr., sinds „De Jantjes“ een der succes-nummers in de Nederlandse film, ziet de toekomst zorgelijk in: Jantje huult bijna! Naast „Jantje huult“ hoort „Jantje lacht“. Hier nog eens Johan Kaart, maar thans in een genoegelijker stemming. Hoe zou Jacob Schat ook niet tevreden zijn over het succes van zijn roddelarij en over de sigaren, die daarbij voor hem overschieten!

Onder: Johan Heesters bewees in „De Vagebond-koning“ voor het eerst een goed acteur te zijn. Daarna kwam de film: Heesters debuteerde in „Bleke Bet“, verhuisde naar Wenen, waar hij aan de Volksoper groot succes had, maar waar hij voor de Nederlandse film verloren scheen: tot de Nederlandse film óók naar Wenen verhuisde en Johan Heesters de rol van den jongsten Müller kreeg.

Het toneelstuk „De Vier Müllers“ geniet in ons land reeds lang een bijzonder goede reputatie bij de mensen, die eens een avond vrolijk uit willen zijn. Bij de mensen, die eens lachen willen.

Cor Ruys en Louis de Bree spelen het nu al sinds onheugelijke tijden in het Rika Hopper-theater te Amsterdam. Zo nu en dan mogen zij er ook eens het land mee intrekken: wanneer zij weer terug zijn in de hoofdstad dan staan „De vier Müllers“ ook weer op het program. Het publiek kan er nu eenmaal niet genoeg van krijgen!

Cor Ruys probeert het natuurlijk ook wel eens met een ander stuk — laatst nog met „Mercadet“ — maar na korte tijd blijkt dan toch weer, dat men beter „mülleren“ kan en „De vier Müllers“ verschijnen weer op het programma.

Ieder die aan huisgymnastiek heeft gedaan of nog doet kent de boekjes van Müller „Mijn

systeem“, „Mijn systeem voor Vrouwen“ en „Mijn systeem voor Kinderen“. Boekjes, die den vlijtigen beoefenaar een eeuwige jeugd en een bloeiende gezondheid waarborgen, wanneer hij (of zij) slechts regelmatig wil „mülleren“.

Welnu, het is ook Cor Ruys en de zijnen gebleken, dat „mülleren“ het beste middel tegen de toneelcrisis is. En vele honderden kunstliefhebbers zeggen het hem thans reeds na: „Mijn systeem voor een gezellige avond? mülleren!“

En daarom zal het grote publiek het stellig toejuichen, dat „De vier Müllers“ thans verfilmd zijn. Niet alleen daar, waar Cor Ruys optreedt, maar overal waar men een film kan draaien, zal weldra de nieuwe Weense film „De vier Müllers“ met een keur van Hollandse artisten te zien zijn.

„Mijn systeem“ voor mannen, vrouwen, kinderen en andere bioscoopbezoekers! Mülleren!!

AVONTUUR BIJ DE LAPPEN

door ALBERT VIKSTEN

(Slot)

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE: Pelle Karlsson is een eenvoudig kleermaker uit Wermland. Door de crisis levert zijn handwerk hem echter geen broodwinning meer en hij besluit naar Lapland te trekken en daar met landbouw in zijn onderhoud te voorzien, alle tegenwerpingen van Helena, zijn vrouw, ten spijt. Maar ook Karlsson zelf kan niet aan Lapland wennen, nog veel minder aan de „wilde“ Laplanders, die in werkelijkheid rustige en behulpzame mensen zijn. Als Pelle Karlsson zich op een kwade dag zozeer vergeet, dat hij met zijn revolver een groot rendier van de Lappen neerschiet, laat zijn kwade geweten hem geen rust meer en voelt hij zich overal bedreigd. Hij kan zich die vreselijke „wildes“ alleen voorstellen als op wraak beluste barbaren en zijn razernij stijgt ten top, wanneer hij ontdekt, dat zijn beide koeien verdwenen zijn. Bij het zoeken naar zijn vee wordt Karlsson door een zwaar onweer verrast. Welwillende Lappen, in wie Karlsson echter slechts vijanden ziet, brengen hem naar hun tent. Een oude vrouw biedt hem koffie aan, maar hij gelooft, dat men hem vergiften wil en weigert. Ten slotte raakt hij zozeer buiten zichzelf, dat hij zijn revolver afschiet, gelukkig zonder iemand te raken. De Lappen zien zich nu genoodzaakt, den zonderlingen blanke met geweren te bewaken.

De oude vrouw stond op en wierp meer hout op het vuur. Natuurlijk, ze hadden helderder licht nodig.

— Schurken en moordenaars! siste Pelle Karlsson tussen zijn tanden.

Maar er gebeurde niets.

Als zij nu maar het eerste schoten — en mis — dan had hij nog een kans. Hij had gemerkt, dat alle geweren voorladers waren.

Maar toen nieuwe gebeurtenissen uitbleven, verminderde allengs de spanning. De hand, die de revolver omklemde, begon te slapen en hij moest zijn knie optrekken om hem te steunen. De warmte van het vuur kroop behagelijk langs zijn lichaam en de oogleden werden hem zo zwaar als een moeilijk te dragen last.

WJ

Pelle Karlsson probeerde zichzelf baas te blijven en hapte naar lucht. Een vreselijke gedachte ging hem door het hoofd. Lieve hemel, als hij nu eens insliep! Dat betekende een zekere dood.

Onze kolonist herhaalde die afschuwelijke waarheid bij zichzelf om er wakker door te blijven. De gedachten dansen in zijn schedel op en neer. Zou tenslotte Helena toch gelijk krijgen, dat er een alwijze Schepper bestond? Men kon het eigenlijk ook nooit weten. Als hij het voor de zekerheid toch eens met een klein gebed probeerde? Dat kostte

niets. En nu, als hij toch onder alle omstandigheden moest sterven.....

Een luid gesnuif in het vijandelijke kamp gaf aan zijn gedachten een andere wending. Als die schavuiten daar aan de overzijde eens het eerste insliepen! Dan zou hij gered zijn. Pelle Karlsson geloofde bijna, door dat gesnuif iets gewonnen te hebben. Hij werd er meteen wat rustiger door. Er werd nog meer hout op het vuur gegooid. Het kraakte en knetterde. Vonken spatten op uit de vlammen. Wat vertederend warm en mooi was zo'n vuur..... zo in slaap wiegend mooi.....

Pelle Karlsson verloor langzaam het contact met de ruwe werkelijkheid. Zijn bewustzijn zweefde weg van het hem bedreigende front..... Nu geloofde hij bij Helena thuis te zijn. Zoals gewoonlijk mopperde hij over duizend kleinigheden van den rentmeester. Maar Helena zong een begrafenislid uit de melodieuze Sions, wiegde met het hoofd en hoorde geen woord van al het gepruttel van haar man. Dat was echt iets voor Helena.

Maar nu verloor hij haar uit het oog. Hij zag zichzelf in een groot bos zonder eind voorwaarts rennen. Hij kwam bij een meertje, zonk er tot aan de armen in, pakte een voorwerp beet, waaraan hij zich krampachtig vastklemde. Maar zijn hand hield het niet vol. Nu liet hij los. Hij zonk..... dieper..... Er was geen redding.....

WJ

Iemand schudde hem bij de schouders. Hij vloog ontsteld overeind. Een Laplander stond grijnzend voor hem. De revolver had hij in de hand. Pelle Karlsson was in zijn slaap ontwapend.

Hij was op slag klaar wakker. De Lappen babbelden en maakten spektakel. Met zijn ogen mat hij de afstand naar de opening van de tent. Nee, het was onmogelijk. Vlug haalde hij zijn mes uit zijn zak, maakte een grote spleet in de wand van de tent en tuimelde naar buiten.

Hij liep als een waanzinnige zigzagsgewijze, dekking zoekende achter stenen en bomen. Ieder ogenblik verwachtte hij een kogel uit de tent. Maar er boorde zich niets in zijn vlees. Alleen een troep

schurftige honden achtervolgde hem met woedend keffen.

De morgenzon stond al hoog aan de hemel. De lucht was koel en klaar. Grote druppels vielen van de natte bomen. Een haas sprong uit de struiken en verdween bij de beek.

Pelle Karlsson liep wat minder snel, volgde de beek tot Kikkejauri, ging dan schuin rechtsaf door de bossen en bereikte na vier uur lopen zijn kleine nederzetting. Allemaal volgens de aanwijzingen van de Lappen.

Toen hij moe en uitgehongerd bij zijn huisje aankwam, zat Helena daar en molk de koeien. Pelle Karlsson stond een hele tijd als vastgenageld en staarde de koeien met wijd opengesperde ogen aan. Het was of hij zijn ogen niet geloven wilde.

Maar hij sprak met geen woord van zijn nachtelijke avontuur. Het was of hij zich nu over het gebeurde schaamde.

WJ

Een paar dagen later klaagde hij tenslotte aan den jager zijn nood. Hij wilde, dat die hem op de een of andere manier zijn revolver terug zou bezorgen.

De jager lachte veelbetekenend.

— De revolver krijg je niet terug. Het was je geluk, dat je die kwijtraakte.

— Wat..... wat bedoel je?

— Ik bedoel, dat bewapening altijd aanleiding is tot verwikkelingen. Als je die revolver niet gehad had, zou je het rendier niet hebben neergeschoten en geen slecht geweten hebben gehad. Je hooi zou je in alle gemoedelijkheid zijn vergoed en je zou gedwongen zijn geweest in het geschil je betere troeven uit te spelen. Is het je nog nooit opgevallen: zodra de volkeren zich bewapenen, loopt het mis. Wantrouwen en haat schuiven dadelijk alle verstand opzij.

— Ja, maar er is toch wel enig verschil tussen een volk en een armen landverhuizer.

— Ach nee! Een volk is toch ook maar

een verzameling mensen, zoals jij en ik. Het was dom van je, Pelle, je toevlucht tot geweld te nemen..... Je bent overprikeld en je slechte geweten heeft je parten gespeeld. Je bent geen haartje beter dan die propaganda maken voor oorlogsvoorbereiding. Ook die beweren, dat ze huis en haard moeten verdedigen.

Pelle Karlsson stond daar en beet zich op de lippen. Hij schaamde zich voor zichzelf.

— En dan nog iets, Pelle, vervolgde de jager. Jij hoort hier niet thuis. Je bent een beetje zonderling geworden..... Je bent niet gezond.

— Niet gezond?

Pelle Karlsson rekte zich uit en stak de borst naar voren.

— Ik zou ziek zijn? Nee! Ik heb alleen grondig genoeg van alles en ben helemaal aan het einde van mijn krachten..... Wat voor een ziekte zou ik moeten hebben?

— Je zenuwen zijn op. Ze noemen dat hier de Lappenziekte. De wijze, waarop je hier in de laatste tijd bent opgetreden, bewijst duidelijk, hoe het met je gesteld is.

Lappenziekte.....

Pelle Karlsson moest over de zaken nadenken. Vele dagen achtereenvolgend liep hij er mee rond en peinsde hij er over.

WJ

Op een avond, toen ze elk voor hun bord pap zaten, zei hij plotseling tegen Helena:

— In September gaan wij terug.

Helena bleef een poos roerloos haar man aankijken. Toen begon ze te huilen. Ze wist zelf niet waarom.

Van die dag af hing er een andere sfeer om hen heen. De gespannen verhouding met de omgeving was er niet meer.

Maar de Lappen spraken nog lang over dien zonderlingen kolonist in Koskijauri.

Chinese vrouwen

toeien
zich

← Het moderne avond-toilet van de Chinese vrouw, die het betalen kan. Het is, evenals dat zo vaak met de kleding van haar Europese zusters het geval is, met bont gegarneerd. →

In de cirkel: Edelstenen zijn, zoals bij de meeste Oosterse volken, ook in China zeer geliefd. Men gebruikt ze ook als onderdeel van de eigenlijke kleding, voor knopen, enz. Opvallend in de avondkledij, ondanks vele Westerse invloeden, is de typisch-Chinese, stijve opstaande kraag.

De grote Chinese muur is door een lange reeks eeuwen heen een symbool geweest van de afsluiting, die China zichzelf, ook op geestelijk gebied, oplegde. Afgezien van de omstandigheid, dat het China van onze dagen meer profijt zou hebben van een beschermende muur langs zijn oostelijke grenzen, de kant vanwaar het naar expansie strevende Japan telkens nieuwe aanvallen onderneemt, is het echter niet twijfelachtig, dat zelfs de hoogste en best bewaakte muren tenslotte niet in staat zijn, vreemde invloeden te weren.

WJ

Dat heeft China in onze dagen duidelijker ervaren dan ooit tevoren. Het merkwaardigste daarbij is wel, dat de westerse invloeden doordringen op een gebied, waar men dat het minste verwachtte: de kleding. Men weet het uit de illustraties in de dagbladpers, dat de Chinese hoogwaardigheidsbekleders precies hetzelfde colbertje dragen, dat wij van hun Europese collega's kennen. En de Chinese generaals en veldmaarschalken hullen zich in uniformen van de laatste Pruisische snit. Maar opmerkelijker is het toch, dat ook de vrouwenkleding meer en meer een westers karakter aanneemt. Want de Chinese vrouw speelt tot dusverre practisch nog

steeds geen rol van betekenis in het openbare leven.

Deze invloeden uit het westen dringen al aanstonds binnen, als Europese fabrieken, dank zij rationalisatie en hun grote aanpassingsvermogen aan de gehele wereldmarkt, de stoffen in gaan voeren, die vroeger uitsluitend in de Oosterse landen zelf werden vervaardigd. Evengoed als de vrouw in Indië sarongs, kaïns en slendangs draagt, die niet meer door de bevolking zelf zijn gemaakt, maar afkomstig zijn uit de textiel fabrieken in Twente en hun Japanse concurrenten, evengoed kleedt de Chinese vrouw zich meer en meer in stoffen, die van elders worden geïmporteerd.

WJ

Daarbij komt nog, dat de vrouwen uit wat men ook in China „de betere kringen” gelieft te noemen, zich door het voorbeeld van haar geheel naar Westers model uitgedoste echtgenoten meer en meer aangetrokken voelen tot de klederdracht van haar Westerse zusters. Zo ontstaat in de vrouwenkleding een zonderling mengsel van Oosterse en Westerse eigenaardigheden, waarvan deze pagina een opmerkelijk beeld geeft.

Men heeft bij dit alles intussen wel te bedenken, dat de Chinese proletariërsvrouw voorlopig buiten het veranderingsproces staat. Voor zover zij in haar kleding westerse producten aanvaardt, komt dat, omdat die in de regel goedkoper zijn dan de inheemse.

Rosa Jung, een in China bekend toneel-speelster, is niet alleen in haar kleding gedeeltelijk Europees. Zij stamt namelijk van een Duits vader en een Chinese moeder, en wordt om die reden als vreemdeling beschouwd. Maar zij is de eerste vreemdelinge, die een plaats vond op het Chinese toneel.

ROODE-STER

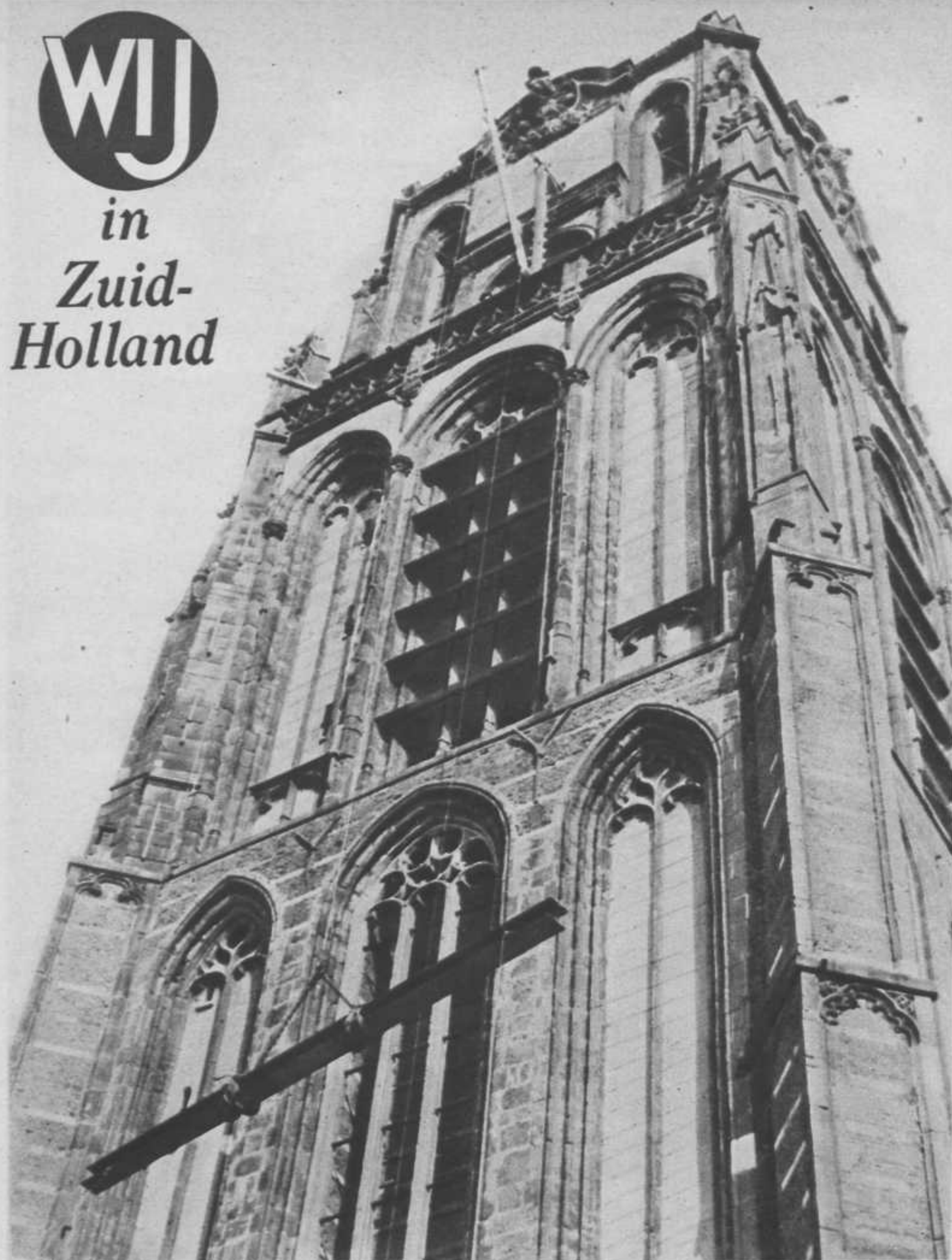
13

CENT

P. 1/2 ONS

WIJ
in
**Zuid-
Holland**

De Sint Laurenstoren te Rotterdam, een bouwwerk uit de tweede helft der vijftiende eeuw wordt gerestaureerd. Wat er precies aan gedaan moet worden is niet bekend. Vast staat in elk geval, dat het een werk van jaren zal worden. Het aanbrengen van de steiger is kort geleden aanbesteed en dezer dagen is men begonnen met het naar boven brengen van 900 K.G. zware binten, die voor de steiger bestemd zijn. Is de steiger klaar, dan zal men pas met het onderzoek naar de eigenlijke restauratie kunnen beginnen, een werk dat onder leiding staat van den gemeente-architect J. Poot.

Eén . . . hop . . . sluit! Het begin voor allen, die als reddende zwemmers willen optreden. Een plaatje uit de overdekte bad- en zweminrichting in ROTTERDAM, waar de Reddingsbrigade regelmatig demonstraties houdt.

Aan het veer naar Nieuw-Beijerland

Woonwagen-kinderen bij het Nieuw-Beijerlandse veer

Slechte verkeersomstandigheden in de Krimpenerwaard. De Wetering te LEKKERKERK is zo smal, dat de fietser zijn karretje moet opnemen om een auto te kunnen passeren.

Onder het ziekenhuis voor Tropische ziekten aan de Oosterkade te ROTTERDAM wordt een bomvrije kelder voor 80 personen gemaakt.

De eerste zonnestralen van een wolkenloze voorjaarshemel! Dat was het moment, waarop een van onze fotograven de camera pakte en een strandwandeling langs de Noordzee maakte! Wat zijn camera-oog zag, kunnen ook uw eigen ogen zien!

VOOR JAAR ... DE ZEE ROEPT

Een schip op het strand.... een baken op zee

Een strandpaal, tevens zonnwijzer!

Geen strandwandeling is volmaakt zonder een dooltocht door de duinen, waar zand en helm een altijd durende strijd voeren

Toen onze fotograaf achterom zag...

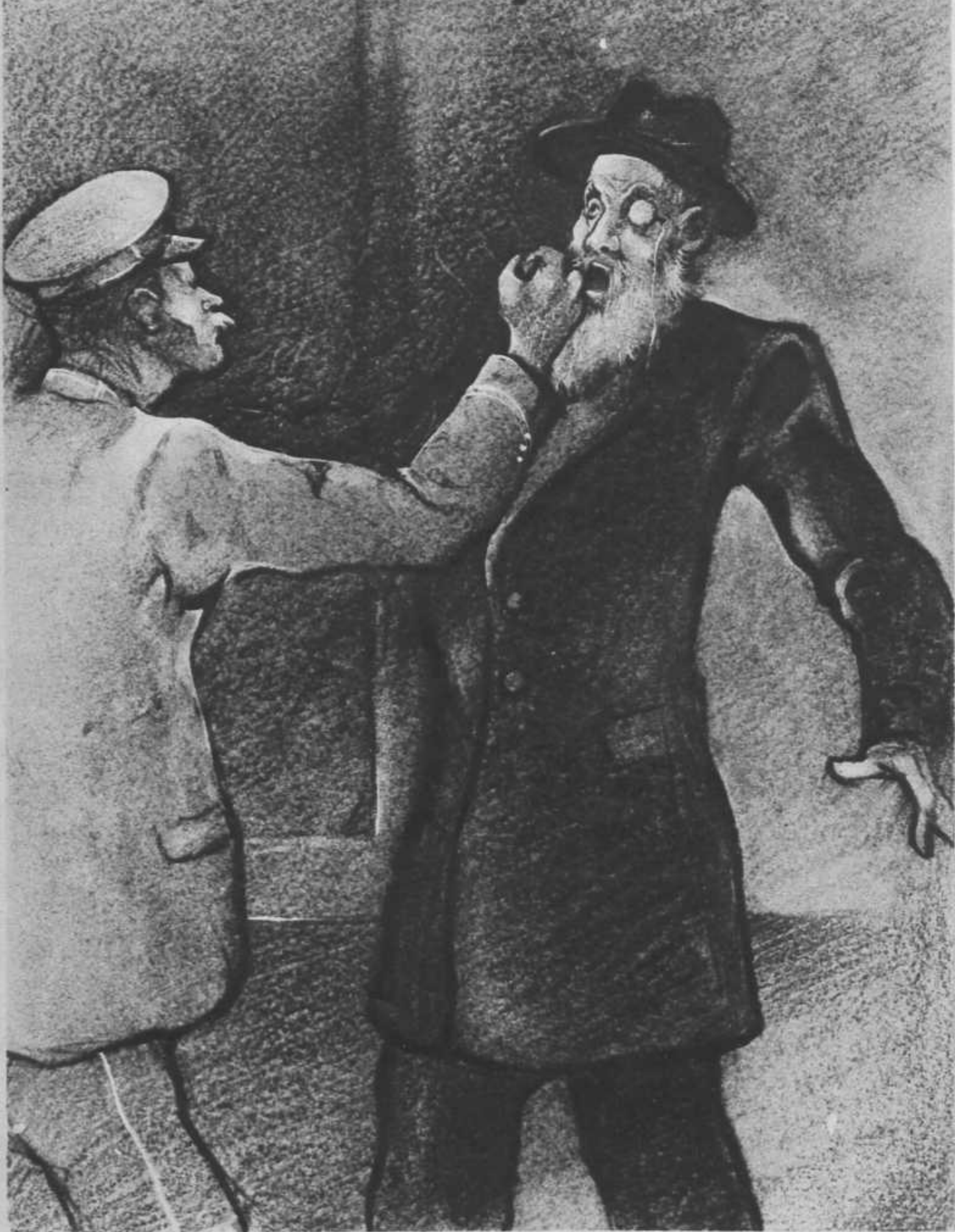

Dichte Kloos al niet: De zee klotst vast in eindeloze deining...

Verwarring

-op het bankiers kantoor -

door Ralph Urban

De portier, die in zijn dienstloge van het bankiershuis Warden & Co. zat, sprong met een beweeglijkheid, die men van zijn corpulentie niet verwacht zou hebben, uit zijn kantoortje, om de kwistig van goudgallon voorziene pet van zijn hoofd te nemen en een diepe buiging te maken.

Deze attentie gold een niet meer jongen heer met een grijze baard en een monocle, die met jeugdig-veerkrachtige schreden door de hall ging. Het was de heer Warden in eigen persoon, de chef van de bankiersfirma. Hij stapte in de lift en beantwoordde de groet door twee vingers aan de rand van zijn hoed te leggen. Dan verdween hij naar boven.

Zacht grommend ging de portier naar zijn loge terug en liet zich in zijn leunstoel vallen om de onderbroken krantenlectuur weer op te vatten.

In 's levens dagboek echter stond het geschreven, dat de arme man deze dag niet tot rust zou komen, want toen hij werktuigelijk over zijn bril heen naar de in beweging geraakte tourniquetdeur keek, verstarde zijn blikken. Dan gaf hij zichzelf een ruk en wierp zich als 't ware op de lift, waarvan hij de deur openschoof, om daarna weer een diepe buiging te maken. De chef was ten tweeden male binnengekomen, groette met twee vingers en zweefde weer met de lift naar boven!

Verbijsterd staarde de Cerberus het phantoom na, en daar hij in dienst alcohol-vrij was en van complexen slechts wist, dat men daarmede een aaneenge-

sloten huizenrij aanduidt, overtuigde hij zich van de werkelijkheid, door zich in zijn oorleltje te knijpen. Tussen de eerste en de tweede verschijning van den chef lag een tijdsverloop van een half uur, maar het merkwaardige was, dat hij na de eerste keer niet naar beneden gekomen was. Ware dat wel het geval geweest, dan zou hij niet aan het Argusoog van den portier ontgaan zijn. Met dat al betrad hij toch opnieuw het bankgebouw. Daar klopte iets niet, dat was den man duidelijk en daarom wilde hij er den huisdetective over spreken.

Hij nam de telefoon van de haak om „Hallo” te roepen, maar bracht slechts „Hal” uit, omdat het „lo” hem in de keel bleef steken. Want door de draai-deur betrad de chef alwéér de hall.

— Heilige Mozes, beefde het in de portiersziel, het gebouw zit vol chefs.

Ditmaal kon het slechts een dief of een ander soort boosdoener zijn, die zich precies als meneer Warden gekleed had. Toen hij dit beseftte, kwam er een rode sluier voor zijn ogen. Dan schoot hij als een neushoornier op den man toe, die juist bij wijze van groet twee vingers wilde opheffen, en terwijl hij de zorgvuldig onderhouden baard van den verbaasden heer om zijn ene hand wikkelde, gaf hij hem met zijn rechtervuist eerst een geweldige tik op zijn neus, daarna een tegen zijn maag en hij wilde hem daarna met een handige ruk de

valse baard aftrekken, waarop echter een vreselijk gehuil weerklonk, dat door de echo van de hoge hall een dozijn malen herhaald werd. De baard was echt!

Verschrikte beampten schoten toe om hun chef hulp te verlenen en den bleken portier naar het gekkenhuis te doen transporteren. Zijn bewering, dat drie heren Warden het bankgebouw binnengekomen waren, hield men voor een onmiskenbaar teken van zijn plotseling opgekomen krankzinnigheid.

Terwijl zich in de hall dit betreurenswaardige voorval afspeelde, verwonderde men zich op de tweede verdieping, waar de directiekamers waren, over de psychische verandering, die de heer Warden die dag toonde. Wel zat hij net als anders in zijn werkkamer en zag hij er ook precies als gewoonlijk uit; wel klemde hij met het hem eigen gebaar de monocle in het oog, maar hij was fascinerend vrolijk en dat had men bij hem nog nimmer opgemerkt.

— Miller, zei hij tot den eersten procuratiehouder, informeer eens even bij de hoofdcassa, hoeveel contant geld er is, want ik zal aanstonds een groot bedrag nodig hebben.

Dienstvaardig vloog de man het privé-kantoor uit en toen hij door de kamer der secretaresse kwam, vroeg hij haar, of zij ook wist, wat de chef vandaag „had”.

— Weet u, wat hij tegen mij gezegd heeft? vroeg de dame bij wijze van antwoord. Hij zei, dat ik hem een hapje van mijn broodje moest laten afbijten. Zo moppig is hij nog nooit geweest.

Van den hoofdkassier vernam de procuratiehouder, dat er ongeveer 80.000 dollar in bankpapier in kas was, boven het bedrag, dat men voor vandaag nodig had en die stand van de kas bracht hij aan den chef over. Waarna die tachtig mille naar het privé-kantoor verhuisde, waar de heer Warden de bankbiljetten in zijn actetas wegborg.

Daarna telefoneerde hij den huisdetective en zond hem het gebouw uit met een opdracht, waarmee minstens een uur gemoeid was.

Om deze tijd betrad de heer Warden II het bankgebouw en, zoals reeds vermeld, verwonderde de portier zich, zijn chef voor de tweede keer te zien verschijnen. Op de tweede étage aangekomen, ging No. 2 terstond naar de chefskamer en trad binnen. Meneer Warden I zat nog in zijn leunstoel; maar het was hem juist ingevallen, dat het tijd was zich uit de voeten te maken, nadat hij zo goed en voordelig voor bankier had gespeeld. Van zijn hoofdberoep was hij namelijk de universele oplichter Fox, die de politie door zijn misdrijven veel last en zorg veroorzaakte. Zijn specialiteit was zijn onovertroffen kunst van imiteren. Hij verstond, het meesterlijk, met het masker van vooraanstaande persoonlijkheden zijn kapitaalcrachtige medemensen in de luren te leggen. Op dit ogenblik was hij de bankier Warden, die hij met een gefingeerde uitnodiging om in een syndicaat deel te nemen, naar het andere einde van Chicago had gelokt. Het deed hem daarom zeer onaangenaam aan, dat de deur openging en de heer Warden binnentrad.

De binnenvallende was in het minst niet verrast, een dubbelganger aan te treffen; integendeel, hij reikte dezen de hand en verontschuldigde zich nog bovendien.

— U bent verwonderd, meneer Warden, verklaarde hij, uw evenbeeld voor u te zien, maar ik heb een aangename verrassing voor u en daarom zult u het mij niet ten kwade duiden, dat ik mij heb veroorloofd, mij in u te veranderen. Dit zeggende deed hij zijn witte baard

af, die hij naast zich op het schrijfbureau legde.

— Ik ben het.

— Ongelukkig genoeg, dacht de grote oplichter, terwijl zijn knieën knikten, want hij had den beroemden detective Craggs herkend en verwachtte nu het einde. Met groeiende verbazing vernam hij daarom de uiteenzettingen van den criminalist:

— Toen u mij onlangs de opdracht toevertrouwde, het verdwijnen van een parelsnoer van mevrouw uw echtgenote op te helderen, dacht ik terstond, dat het kostbare stuk zich nog in uw huis moest bevinden. Zorgvuldige onderzoeken omtrent het verleden van uw personeel brachten aan het licht, dat een der kamermeisjes aan kleptomanie lijdt, waarmee de oplossing der aangelegenheid zeer eenvoudig werd. Het ging er nu nog slechts om, de plaats te vinden, waar de buit verborgen was. Daar u mij een algemene volmacht hebt gegeven, heb ik mij veroorloofd, uw ge-laatstrekken aan te nemen en als meneer Warden het meisje tot een bekentenis te bewegen, aangezien kleptomanen tegenover vreemden altijd verstokt zijn. Ik heb mij ook thans niet vergist en u zult tevreden zijn.

Natuurlijk was Fox tevreden. Ontroerd prees hij den kundigen speurder, stak het paarlen sieraad in zijn tas en belde den procuratiehouder.

— Miller, zei hij tot hem, breng dezen heer even naar de hoofdkas en laat hem tweeduizend dollar uitbetalen; de kas-order zal ik straks wel even schrijven.

Met wederzijdse dankbetuigingen namen de beide heren afscheid van elkander. De detective had zijn baard op het schrijfbureau laten liggen. Fox nam hem op en plakte hem aan de wand, onder het prachtige gewei van een damhert.

Middelwijd had zich beneden in de hall het in het begin vermelde toneel afgespeeld. Het lijdend voorwerp was de werkelijke heer Warden. Hij was iets vroeger in de bank gekomen dan Fox had verwacht. Zodra hij zich enigermate van de aanval hersteld had, betrad hij gekrenkt de lift, steeg naar boven en wreef daarbij pijnlijk zijn gelaat. Toen hij uit de lift stapte, zag hij den detective voor zich, klemde de monocle in het oog en was blij, tenslotte weer eens een verstandig mens te ontmoeten.

— Ha, daar is mijn vriend Craggs! riep hij joviaal. Hoe gaat het er mee, mijn waarde?

De wereld meende het echter slecht die dag met meneer Warden. De detective keek hem enige seconden vol verbazing aan, schoof tweemaal de onderkaak eerst naar achteren en dan naar voren en zei:

— Ha, dat ruikt naar Fox.

Alsof hij het van den portier had geleerd, pakte hij den bankman bij de baard, beschreef met de omwikkende hand een grote cirkel, plantte zijn knie tegen de maag van den ongelukkige en deed zijn best hem de baard af te rukken.

Terwijl de detective zich verbaasde, dat de baard niet wou loslaten, schreeuwde Warden het uit van echte pijn en over het dubbele onrecht, dat hem aangedaan werd. Dan masseerde hij in eerlijke verontwaardiging den detective met lichte kinstoten. Dit gunstige ogenblik werd door Fox benut om heen te gaan.

— Goed werk, jongeman! zei hij nog, terwijl hij den criminalist in het voorbijgaan op de schouder klopte, en verdween.

— Heeft men mij ook de baard uitgetrokken? riep de bankier den oplichter achterna, want hij was zo opgewonden, dat hij dezen door de grote gelijkenis voor zichzelf hield.

Maar Fox was al weg, en op die dag triomfeerde de ondeugd.

De detective kreeg van ergernis een lichte aanval van geelzucht en kort daarop een vriendelijk briefje:

„Geachte heer Craggs, ik geloof, dat u te dik wordt en daardoor niet meer voor het beroep van detective geschikt bent. Word liever schrijver en beproef uw krachten dan eens op een detective-verhaal.”

Hetgeen hiermede geschied is.

CRAGGS.

Liesbet Sanders zingt volksliederen

OPHELIA-LIEDJE (Engels). De moord op Polonius, haar vader, en het vreemde gedrag van Hamlet waren te veel voor Ophelia. In een vlaag van verstandsverbijstering loopt zij het paleis uit, overal haar geliefde zoekend en zingende: „Zal hij nooit terugkomen?”

Rechts: **EEN ENGELS MATROZEN-LIEDJE** verhaalt van een keukenmeisje, dat zo vreselijk verliefd is op haar jongen. Maar hij is verlegen en weet nergens anders over te praten dan over het weer, terwijl ze juist zo genoegelijk samen alleen langs de zee wandelen.

FRANS SINTERKLAAS-LIEDJE: De Sint wekt de kinderen op, die door den bozen slager uit het verhaal vermoord waren.

Wat is het geheim van het volkslied?

Dat het zo eenvoudig, zo simpel, zo zuiver en levenswaar is. Het is voor ieder bevattelijk; het is aan geen tijd en geen grenzen gebonden; het richt zich tot alle mensen, ongeacht hun ontwikkeling. Want het volkslied vertolkt eeuwige en algemeen menselijke gevoelens. Het zingt van het lief en het leed van het leven, van de liefde, die vreugde brengt of smart, van trouw en ontrouw, van eenzaamheid en levensdorst, van vrijheid en opstandigheid, van de vreugde van de arbeid en het leed der geknechtheid, van zwerflust en natuurliefde, van geloof en twijfel, of van de kleine dagelijkse gebeurtenissen en ervaringen, vol humor soms, vol bitterheid een andermaal.

Men kent geen componisten van het volkslied; ze ontstonden onder het volk, dat ze zelf schiep. Hier klinken ze meer gedragen, ginds afwisselender van rythme, al naar de volksaard of het klimaat. Maar de gevoelskern is overal dezelfde. En dat ligt voor de hand: want hoe zou de liefde van een moeder voor haar kind hier veel verschillen van die ener moeder in Lapland? Het gevoel is het zelfde, de uitingswijze slechts een weinig anders. Daarom is het zo bijster interessant, volksliederen van verschillende volkeren te leren kennen.

Het zijn misschien juist die eenvoud en levenswaarheid enerzijds en die genuanceerdheid al naar de volksaard anderzijds, die het vertolken van het volkslied tot een zo aparte en uitzonderlijk moeilijke kunst maken, waaraan slechts weinig zangeressen voldoen. Het vereist ook meer dan zangkunst alleen; het vereist tevens een sterk uitbeeldingsvermogen en een scherpe kijk op de mensen.

Die eigenschappen bezit Liesbet Sanders in hoge mate en het is geen wonder, dat zij het waarlijk niet gemakkelijk te veroveren Parijse publiek bij haar eerste optreden in de lichtstad, in het voorjaar 1934, volkomen voor zich won. Sindsdien volgden herhaaldelijk nieuwe uitnodigingen, ook in andere grote steden als Wenen, Praag, Londen.

27 Februari trad onze landgenote wederom te Parijs op en thans gaat haar tournee verder naar Zuid-Frankrijk (Cannes, Nice en andere plaatsen), terwijl eind April een Engelse tournee volgt.

Liesbet Sanders zingt haar liedjes in zes of zeven talen, terwijl zij de inhoud van elk liedje steeds van te voren vertelt in de taal van het land, waar zij optreedt. Dit vertellende op zichzelf is al een genot.

Rechts: **KATHERINEN-LIED** (Lotharings volksliedje), waarin verteld wordt van een heidense koning, die de Heilige Katharina laat opsluiten in een toren, omdat zij niet met hem trouwen wil. „Ihm faszte ein grimmiger Zorn“.

A. den Doollaard Door het land der Zwarte Bergen

Type van een ouden Montenegrijn

Ondanks de pracht van de ondergaande zon op de verre sneeuwbergen ben ik een pietsje bedroefd: want dit is mijn laatste avond in Montenegro, een land dat mij snel lief geworden is. Morgen reeds zal ik in Bosnië zijn, de Mohammedaanse provincie van Joegoslavië, waar het grootste deel van de bevolking nog de Islam aanhangt. Voor deze laatste avond heb ik gastvrijheid gevonden in een klein boerderijtje, juist op de rand van de diepe Tarakloof, die het land der Zwarte Bergen van Bosnië scheidt. Aan deze kant van de kloof heerst nog het kruis, dat met goud bovenop het zwarte kapje van elken Montenegrijn geborduurd staat. In deze tegenstelling: kruis en halve maan, ligt meteen de hele geschiedenis besloten van dit kleine, heldhaftige land.

Terwijl de vrouw koffie kookt in de as van het vuur, dat midden op de lemen vloer brandt, vraag ik aan mijn gastheer:

— Wat is eigenlijk Montenegro en waarom houden jullie zoveel van dit arme kale land?

De oude boer rolt rustig in een reepje

krantenpapier een cigaret van smokkel-tabak, want papier en tabak van het staatsmonopolie kan hij niet betalen. Hij schuift zijn kapje scheef om zich achter het oor te krabben en zegt dan langzaam:

— Ik zal je een zeer oud verhaal vertellen, en dan zal je het begrijpen.

Tweehonderd jaar geleden kwam de Turkse stadhouder van Roemelië met een groot leger naar Tsrnagora (de Slavische benaming voor Montenegro), om opnieuw te pogen ons land te onderwerpen. Maar vóór de aanval nodigde hij eerst de stamhoofden tot een onderhandeling uit. Hij had verwacht, halve wilden te zien te krijgen en was hogelijk verbaasd over hun hoofse manieren en prachtige dracht. Hij sprak hen welwillend toe en poogde hen te overreden, hun bergwildernis te verlaten en zich aan den Sultan te onderwerpen; hij zou hun een rijke provincie schenken, waar zij als heren zouden kunnen leven.

Maar de oudste der stamhoofden antwoordde hem: „Uw woorden zijn indrukwekkend, o raadshere van den Sultan, maar niet voor ons. Want wij

wonen in onze barre bergen, niet terwille van een rijk en gemakkelijk leven, maar om groot te zijn in een legende, die verhaald zal worden tot in lengte van dagen!”

Wanneer ik de volgende morgen op weg ga, geeft mijn gastheer, die zelfs geen los dubbeltje bezit voor een boekje cigarettentabak, mij een bonk kaas en een homp brood mee op reis en hij weigert met boze ogen de paar pennningen aan te nemen, die ik hem aan kan bieden. Hij legt met een statig gebaar zijn hand rond de kolf van zijn reusachtige revolver en zegt:

— Ik zou de eerste boer van hierboven zijn, die geld voor gastvrijheid aannam!

En terwijl ik eenzaam verder trek, denk ik aan die andere geschiedenis, welke ik in Montenegro hoorde. Een Montenegrijn was ter dood veroordeeld. Vlak voor dat het vonnis werd uitgevoerd, vroeg de koning hem: „Ben je wel eens in een slechter parket geweest dan vandaag?” „Ja”, antwoordde hij, „de dag, dat een vreemdeling mijn huis binnenkwam en ik letterlijk niets had om hem aan te bieden...”

De romantische legende van Montenegro is nog steeds voldoende, om duizenden toeristen naar de zwarte bergen te lokken. Meestal doen ze het met behulp van welwillende reisbureau's, helaas verkeerd. Vanuit de sprookjesstad Dubrovnik aan de Dalmatische Kust tigen ze in een boot naar de prachtige fjorden van Kotor, beklimmen per autobus de geweldige berg Lovtsjen, ontbijten in de hoofdstad Cetinje in het Grand Hotel, waar je door-de-weeks als voorbeeld van volksdrachten enkel kelleners in rok te zien krijgt, en zijn 's avonds weer in Dubrovnik terug. De hele reis is wondermooi geweest, behalve juist het stukje Montenegro. Want Cetinje is een kaal provinciestadje, tussen even kale bergen, en alleen 's Zondags krijg je er de oude volksdrachten te zien.

Noodgedwongen deed ik het anders. Ik had te voet Albanië doorkruist, en liep in zes uur van de grens over de kale kalkbergen naar Cetinje. Niet dat het stadje mij bijzonder trok — maar er moest geld voor me op de post liggen, de opbrengst van een paar artikelen. In plaats daarvan vond ik enkel een lakonieke briefkaart, met de vermelding, dat het geld naar Sarajevo gestuurd was. Sarajevo is driehonderd K.M. van Cetinje vandaan, hemelsbreed gerekend, en mijn gezamenlijke financiën belopen in hollands geld 2 gulden 84 cent.

Om een hartversterking te hebben tegen de schrik, liep ik een café binnen, om een kop pikzwarte Turkse koffie te bestellen. Maar meteen dat ik binnenkwam, werd mijn aandacht getrokken door drie statige oude heren, die rustig in een hoek van de lege zaal zaten. Ze droegen zwarte kaplaarzen, blauwe broeken en roodfluwelen vesten met rijk goudborduur. Onder de wijde, hemelsblauwe mantel waren de kolven van hun grote trommelrevolvers zichtbaar, die in een bonte, zijden gordel staken.

Misschien heb ik ze, vanwege de pracht hunner kleren, wat te nieuwsgierig opgenomen, want ze keken mij op hun beurt aan en herkenden in mij natuurlijk dadelijk den vreemdeling. Hun ogen hadden die rustige, doordringende blik die alleen zeelui en bergbewoners hebben.

Even later kwam de kellner en zette een kop koffie met een glaasje „raki” (pruimenjenever) voor mij neer.

— Maar ik heb toch nog niets besteld? zei ik verbaasd.

— De drie heren daarginds bieden u dit aan, als welkom in Tsrnagora; fluitsterde hij mij toe.

Ik wist reeds uit dergelijke ervaringen in de Balkan, dat ik hen niet bedanken mocht voor deze hoofse gave: hun trots dult geen dank. Een lichte hoofdknik bij het weggaan was alles wat ik mij veroorloven mocht!

Dit begin had mij bemoeidigd, en ik besloot de beroemde Slavische gastvrijheid nu eens echt op de proef te stellen. Was de werkelijkheid zoals de legende vertelde, dan zou ik de tien dagen, die ik nodig had om Montenegro te doorkruisen, best met mijn rijksdaalder rondkomen.

En ditmaal overtrof de werkelijkheid nog de legende: ik kwam niet alleen rond, maar hield zelfs ruimschoots over!

De eerste 120 K.M., dwars door een waterloos gebied van grijze rotsen, legde ik per autobus af. Overal kreeg ik als vreemdeling half tarief. Toen ik in het laatste stadje, Sjavnk, aankwam, had ik nog drie kwartjes over. Tien dagen later betrad ik Bosnië; en al die tijd had ik geen cent uitgegeven...

Achter Sjavnk hielden de wegen op, en meteen verloor het landschap zijn grijze dorheid. Na de eerste slingers van het paardenpad dat langzaam tot een smal spoor verliep dwars door grazige weiden, werd de titanische Durmitor zichtbaar, Montenegro's hoogste berg. En deze ruige, gekorven sneeuwtop bleef mijn wegwijzer. Ik wist in dit vreemde land heg noch steg, en bezat geen kaart, enkel een klein kompas. Ik wist enkel dat ik zoveel mogelijk naar het noorden moest lopen en dat ik de Durmitor en later de Magla, een andere sneeuwtop, links moest laten liggen.

Dikwijls, wanneer ik treurig ben, of kleine zorgen heb, denk ik aan deze toeverachtige tocht door het hoge Montenegro, dit onbekende land, dat ik ondanks mijn geldnood zorgeloos doorkruiste met sneeuwbergen als baken.

Het Montenegro der Cook-toeristen is bedekt met dor kreupelhout, maar hier liep het spoor door diepe beukenwouden en rond sierlijke groepen berken heen. En dikwijls waadde ik kniediep door bloemen. De scherpe spits van de Durmitor scheen de wolken in flarden te snijden, met het treurige gevolg, dat er af en toe plasregens uit neerplensden. Daar het in de Balkan 's zomers zelden regent, was ik enkel met een broek, een hemd, een windjacke en bergschoenen bekleed, zodat ik als een verdronken hond in het eerste bergdorp Zjabljak aankwam.

De herberg bestond uit een houten optrekje met twee heldere bedden, en een grote keuken, waar de herbergier, zijn vrouw en de dienstmaagd bij de haard zwarte koffie zaten te slurpen. Totdat het weer zou opklaren, nam ik in deze houten hut, 1500 meter hoog gelegen, mijn intrek voor de kolossale som van 80 cent per dag, alles inbegrepen. Ik zei dadelijk dat ik niet betalen kon, enkel het geld later sturen. Maar dat deed er niet toe. De herbergier liet mij op handslag beloven, dat ik de rekening per postwissel van uit Sarajevo zou voldoen; en daarmee was de zaak afgelopen. Een Montenegrijn vertrouwt onvoorwaardelijk het gegeven woord. Maar wordt dit geschonden, dan acht hij zich ook gerechtigd den woordbreker zonder pardon neer te schieten...

Hier was het oer-Montenegro. Het dorp telde vijfhonderd inwoners, en van de honderd volwassen mannen waren er vijftig langer dan 1 meter 90. Ze hadden allen prachtige, scherpegesneden koppen, waren eerlijk en arm, wat driftig en ruw, en werkten zo weinig mogelijk. Eeuwen lang was de man enkel krijger, en de vrouw, die vroeg verschrompelt, deed alle arbeid. En het kost een deel van de Montenegrijse jeugd veel moeite, deze heroieke houding, die tot niets meer dient, op te geven en zich aan het moderne leven aan te passen.

Geen Montenegrijn die gebogen gaat; ze lopen zo fier rechtop, dat ze eerder achteroverhellen, ook al rammelen ze van de honger. Dit gebeurt dikwijls: het dagelijkse deel van duizenden Montenegrijnen is enkel een korst brood met melk en een hompje kaas. Door eeuwen honger en worsteling zijn hun behoeften op voor ons onverklaarbare wijze ingekrompen. Honderden boeren gaan met het donker naar bed, omdat ze geen petroleum kunnen kopen. Elk dorp heeft zijn smokkelaar, die koffie en tabak in lange nachtelijke reizen van over de grenzen haalt.

In een cirkel van twee dagreizen rond Zjabljak was geen dokter of kraamvrouw. Wie ziek is, geneest zichzelf of sterft. De kindersterfte is schrikbarend, en door de eeuwige ondervoeding is er veel tuberculose onder de jeugd. Maar de meeste bergbewoners, die zonder ongelukken volwassen worden, halen vervolgens de tachtig zonder ziek geweest te zijn. De enige dikke Montenegrijn, dien ik aantroef, was de monnik uit een rijk klooster. De rest is arm, taal en mager.

En ongelooflijk gastvrij. Ik bezocht geen huis, of men gaf mij een bonk schapenkaas mee. Eens, toen ik door een ravijn toog, hoorde ik hoog boven

mij schreeuwen. Ik sloeg er geen acht op, tot een klein kwartier later een grote Montenegrijn mij na kwam rennen. Ik moest met hem mee terug, of ik wilde of niet, want, zeide hij, dit was de tweede maal, dat ik zijn huis voorbijging zonder binnen te treden, en dat was een zware belediging... Eenmaal binnen zijn hut, die pyramidevormig uit geschildre sparren was opgebouwd, met mos, takken en leem daartussen, bood hij mij met zwier en trots een kom melk aan. Iets anders had hij niet in „huis”.

Ondanks de wijze waarschuwingen van een ouden boer beklom ik in m'n eentje de Durmitor. Alleen de laatste paar uren, toen ik eenzaam langs een steile graat moest klimmen, die duizend meter diep naar beneden viel, waren moeilijk. Maar toen ik terugkwam, wilde de oude niet geloven, dat ik alleen op de top geweest was. Hij keek mij wantrouwend aan, trok alle rimpels rond zijn adelaarsogen samen en bitste mij boos af.

De dag daarna was „Vidovdan”, het grote onafhankelijkheidsfeest der Zuidslaven. Oorspronkelijk was het een treurdag, want op die dag verloren de Zuidslaven in 1389 hun vrijheid. Het landvolk in de vlakke onderwerp zich aan de Turken, maar de edelen vluchtten naar de moeilijk toegankelijke Zwarte Bergen, waar zij in een gevecht, dat eeuwen duurde, hun onafhankelijkheid bewaarden. De beroemde Engelse staatsman Gladstone heeft eens gezegd, dat hij de grootste kriegsroem uit de geschiedenis niet aan Alexander den Groten of Napoleon toe wilde kennen, noch aan de Grieken, die bij Thermopylae vchten, maar aan Montenegro. Want dit kleinste land van Europa met zijn honderdduizend inwoners braveerde vijf eeuwen lang het reusachtige Turkse rijk.

„Vidovdan” is de dag der paardenrennen. Heel Hoog-Montenegro trekt naar de vlakke van Njeguoda, waar de beste ruiters van het land naar de prijs dingen. Gans Zjabljak toog te paard naar het volksfeest. Voor mij was er wel een pony, maar geen zadel, zodat ik los op een deken moest rijden. Onderweg haalden wij in galop den ouden, ongelovigen boer in. Hij zette zijn grote schimmel aan, kwam naast mij en gaf mij een krachtige klap op de schouder.

— Nu geloof ik je! riep hij mij toe, want wanneer je zonder zadel kunt galopperen, dan ben je ook op onze berg geweest!

Zo is de gemoedsgesteldheid der ouderwetse Montenegrijnen. Voor hen

(Vervolg zie pag. 30).

Dit is de Durmitor, Montenegro's legendarische berg

Montenegrijnse familie in feestkleed

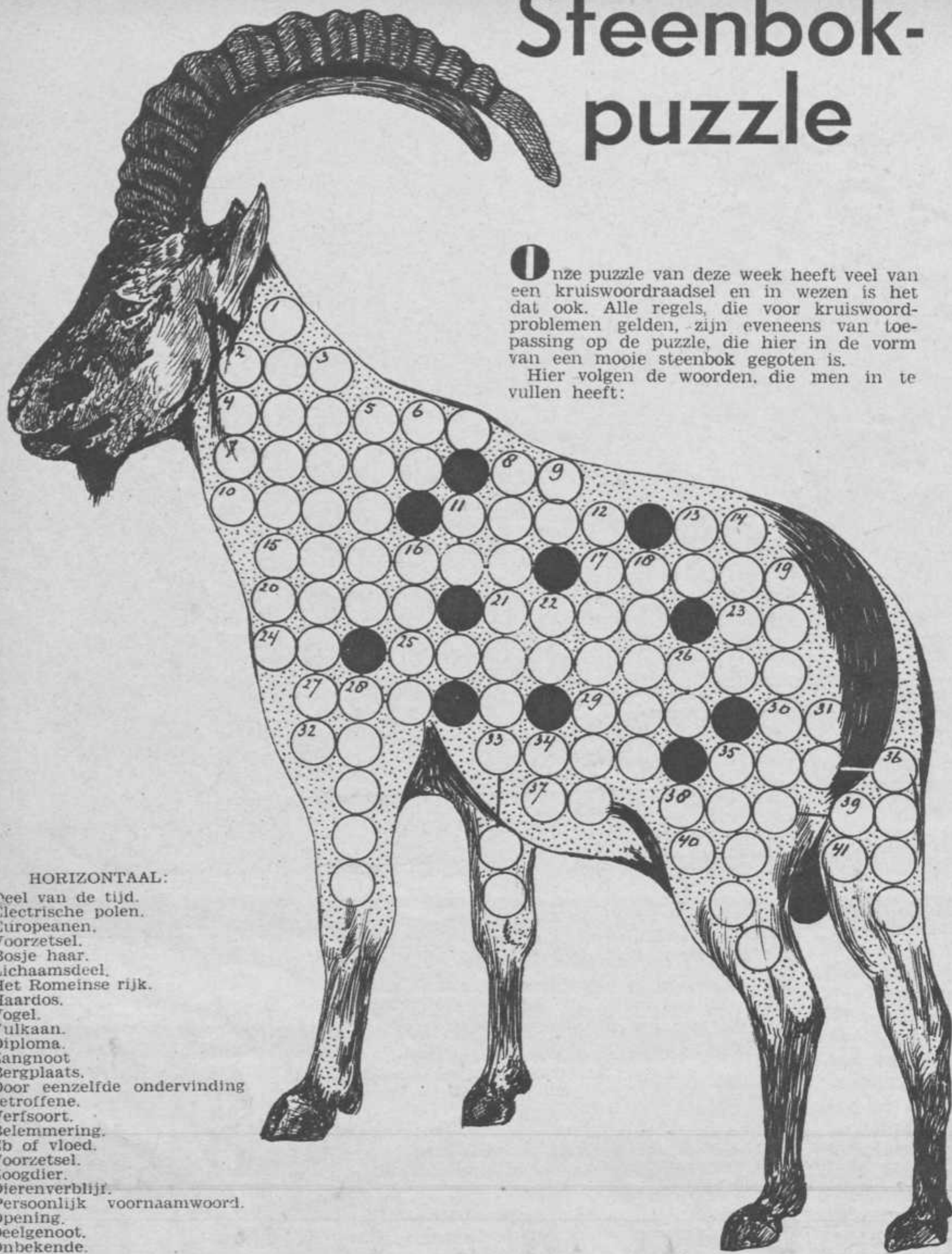
In de hoge weiden aan de voet van de Durmitor speelt de eenzame herder op zijn dubbele fluit

Het dorp Zjabljak aan de voet van het Durmitormassief

Steenbok- puzzle

Onze puzzle van deze week heeft veel van een kruiswoordraadsel en in wezen is het dat ook. Alle regels, die voor kruiswoordproblemen gelden, zijn eveneens van toepassing op de puzzle, die hier in de vorm van een mooie steenbok gegoten is. Hier volgen de woorden, die men in te vullen heeft:

HORIZONTAAL:

2. Deel van de tijd.
4. Electrische polen.
7. Europeanen.
8. Voorzetsel.
10. Bosje haar.
11. Lichaamsdeel.
13. Het Romeinse rijk.
15. Haardos.
17. Vogel.
20. Vulkaan.
21. Diploma.
23. Zangnoot.
24. Bergplaats.
25. Door eenzelfde ondervinding getroffen.
27. Verfoort.
29. Belemmering.
30. Eb of vloed.
32. Voorzetsel.
33. Zoogdier.
35. Dierenverblijf.
37. Persoonlijk voornaamwoord.
38. Opening.
40. Deelgenoot.
41. Onbekende.

VERTICAAL:

1. Bloem.
2. Lichaamsbeweging.
3. Plaats op Celebes.
5. Kwaad doen.
6. Voegwoord.
8. Onachtzamen.
9. Voertuig.
11. Lidwoord.
12. Stof.
13. Zangnoot.
14. Halfbloed.
16. Vogel.
18. Vruucht.
19. Bloem.
22. Gewicht.
26. Voorzetsel.
28. Vruucht.
31. Verfrissing.
34. Landbouwwerktuig.
35. Windrichting.
36. Luchtig verblijf.
38. Met deelneming.
39. Voorzetsel.

Letterraadsel

Als tweede raadsel geven wij deze keer nog eens een letterraadsel. U kent natuurlijk het recept: ieder cijfer stelt een letter voor en wij hebben de cijfers een beetje door elkaar geschud en er de nieuwe woorden van gemaakt, waarvan u de betekenis hieronder vermeld vindt. In totaal zijn er 37 verschillende getallen, die evenzoveel letters vertegenwoordigen en die achter elkaar een wens van „WIJ” voorstellen, aan de verwezenlijking waarvan u, naar wij oprecht hopen, zult willen meewerken.

1 - 9 - 10 - 22 - 34 - 36 - 15 - 29 is een verhuurder van woningen.
23 - 24 - 27 - 6 - 17 - 18 - 4 - 5 - 26 is een deel van een schip.
14 - 25 - 28 - 37 - 12 - 26 - 30 - 2 - 35 - 33 ziet men soms aan de hemel.
6 - 20 - 31 - 16 - 25 - 33 is een dier.
3 - 21 - 32 - 13 is een ontkenning.
7 - 8 is een in brieven gebruikelijke afkorting.
11 - 15 - 19 - 37 - 1 - 12 - 9 - 23 - 32 - 35 vindt men in de woestijn.

Oplossing van de potloden-puzzle

Hebt u de juiste volgorde van de merkwaardige potloden in ons vorige nummer gevonden? Wij vermoeden van wel, want zo heel erg moeilijk was de opgave niet. Als u erin geslaagd bent, het schrijfmateriaal te rangschikken, zoals het werkelijk behoorde te liggen, dan hebt u ook zonder moeite kunnen lezen, welk spreekwoord er op vermeld stond: Het luidde:

Al is de leugen nog zo snel,
de waarheid achterhaalt haar wel.

De volgorde, waarin de potloden moesten worden gelegd, is: 3 - 6 - 2 - 7 - 4 - 1 - 5.

Zelf-doen! Deze kleuter heeft — uitgelokt door het lentezonnetje — haar wagen verlaten en het stuur uit moeder's handen overgenomen.

Wat was Leentje dom!

WIJ

„Ha!” dacht Leentje. „Het is Maart! Maart is de lentemaand en nu ga ik fijn zonder hoed buiten spelen!”

WIJ

Zonder iets aan haar moeder te vragen, liep Leentje vlug naar buiten, met haar mantel los en zonder hoed.

WIJ

Maar o! wat viel dat tegen! Het was in de lentemaand net zo koud als midden in de winter en Leentje had gauw spijt van wat ze gedaan had. Ze stond te rillen in de koude wind...

WIJ

Toen ze thuis kwam, kreeg ze nog een flink standje van haar moeder op de koop toe. „Hoe kun je toch zo dom zijn,” zei moeder. „En had je me nu niet even kunnen vragen, of het wel mocht?”

WIJ

En de volgende dag — wel, toen was Leentje zo verkouden, dat ze in bed moest blijven, met een dikke wollen doek om haar hals en een akelig drankje, waar ze elk uur een lepeltje van slikken moest. „Nooit zal ik weer zo dom zijn!” dacht Leentje.

„Arnhemse meisjes”, een vrolijk groepje op het zwemfeest van „De Water vrienden” te ARNHEM.

FOTO TIP

Een spelmoment uit de proefwedstrijd, die de districten VI en VIII van de N.A.S.B. te Rotterdam organiseerden voor de samenstelling van het bondsselftal, dat binnenkort tegen België uitkomt. Foto-tip: Ant. Verhart, Blommersdijkse laan 32, Rotterdam.

WIJ

met de camera

Nog een moment uit de strijd Ajax—Go Ahead te AMSTERDAM. Hier ziet men den Deventenaar Leo Halle in een van zijn grote momenten.

langs de sport-velden

C.V.V., de Rotterdamse tweede-klasse, had Zondag te Vlaardingen een belangrijke wedstrijd te spelen. Men liet een speciale trein lopen om de supporters te vervoeren. Foto-tip: K. Leentvaar, West-Duëlstraat 10a, Rotterdam-Z.

FOTO TIP

Onder: Een merkwaardig moment uit de promotie-degradatiewedstrijd Overmaas—Blauw-Wit, die de Amsterdammers met 1—0 wonnen. Van Nol glijt langs Van Dijke. Hij bemachtigt de bal en scoort het enige doelpunt.

WIJ OVER HOLLAND-BELGIË

Holland—België!

Reeds vele weken is het Stadion uitverkocht voor deze wedstrijd der wedstrijden, waarvan de klank alleen reeds een fascinerende invloed heeft op elken voetballiefhebber. Ten rechte of ten onrechte. Want het is zeker juist, dat lang niet elke Holland—België-wedstrijd fraai is, maar even juist is het, dat in elke ontmoeting tussen Oranjerhemden en Rode Duivels die grote spanning heerst, die kenmerkend is voor voetbal en een der grootste attracties ervan is.

De Belgen komen ditmaal revanche halen van de 9—3-nederlaag, die zij het vorige jaar in het Stadion moesten boeken en die een der grootste nederlagen was, die onze zuidelijken in de 48 wedstrijden, die thans achter ons liggen, leden.

Of hun dit lukken zal?

Met enige zekerheid valt daarvan natuurlijk niets te zeggen. Daarvoor is voetbal een te wisselvallig spel en hangt een resultaat dikwijls te veel van onberekenbare invloeden af. Maar toch mogen wij wel zeggen, dat de verwachting is, dat de Belgen, die verleden jaar ook de tweede wedstrijd, in Antwerpen, tegen Nederland verloren, er ook ditmaal niet in zullen slagen de overwinning mede over de Moerdijk te nemen.

Het Belgische voetbal maakt de

laatste jaren een periode van zwakte door, vooral in zijn internationale vertegenwoordiging en er is nog geen teken, dat erop wijst, dat de verbetering — die soms echter plotseling kan komen — in aantocht is.

Daarentegen mag aangenomen worden, dat het Nederlandse elftal — dank zij de concentratie en de mental-training, die, ook nu Karel Lotsy zich uit de Technische Commissie teruggetrokken heeft, doorgevoerd blijven — niets van zijn kracht ingeboet zal hebben. Om die reden was ook te verwachten, dat er weinig wijzigingen zouden komen in de ploeg, zoals die tegen Duitsland gespeeld en — met ere — verloren heeft.

Op Vente en Van Diepenbeek na, treedt dan ook Zondag hetzelfde elftal aan. Vente was wegens een operatie aan het been niet beschikbaar, doch Drok, die hem vervangt, kon reeds tijdens de wedstrijd Holland—Duitsland, toen hij halverwege voor hem inviel, blijk geven van het goede internationale hout gesneden te zijn.

Bovendien is de opneming van Caldenhove een besliste versterking voor de ploeg, niet alleen omdat de D.W.S.-er in zijn huidige vorm beter is dan de Ajacied, maar ook omdat Van Run hierdoor eindelijk eens op zijn eigenlijke plaats, de rechtsbackplaats, die hij ook bij P.S.V. bezet, kan spelen.

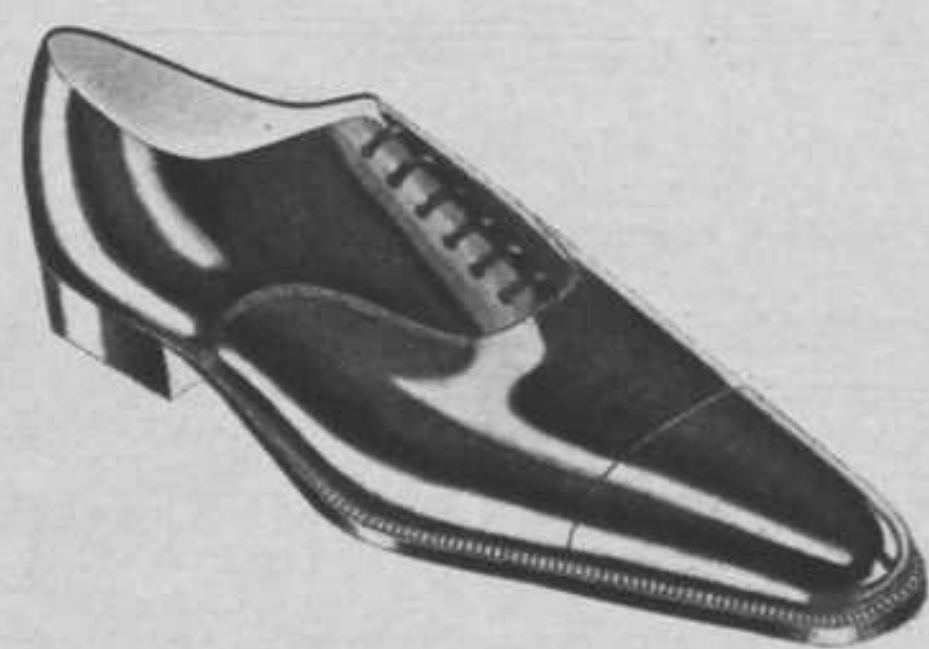

Swift heet ik...

Swift . . . toonbeeld van sierlijkheid en soepele gang . . . „Swift” is ook de Nieuwe Mode in schoenen! Geen wonder, want elk „Swift”-modelletje getuigt van een meesterhand in 't ontwerpen van modeschoeisel. Het eene is al origineeler en flatteuzer dan 't andere! Ook de „Swift” Héérenschoenen hebben dat voorname cachêt,

dat menschen van smaak zoo aantrekt. U moet ze eens bij Uw winkelier gaan zien - die „Swift”-modellen. „Om te stelen” zullen de Dames zeggen! „Een prachtschoen” zal het oordeel van de Heeren zijn. Inderdaad . . . **nu** zijn er schoenen die zelfs den meest verfijnden smaak voldoen. En dat in prijzen van Fl. 3.95 — Fl. 4.95 en Fl. 5.95.

Swift

MODE-SCHOENEN VOOR DAMES EN HEEREN

Het raadsel Sunny Paige

door K. S. Daiger

Het was lang na middernacht. De torenklok van de grote kerk te Towson had twaalf geslagen, dan één en daarna weer een. Het landgoed der Paige's, met het voorvaderlijk huis van den ouden kolonel Paige en de kleine groep woonhuizen, die deze voor zijn zoons had laten bouwen, baadde in een teer maanlicht. En voorbij de grasvelden en boomgaarden, die honderd jaar geleden al met diezelfde maanglans overtoegen waren, stroomde in zilveren schittering de Gunpowder-rivier, telkens oplichtend tussen de duizenden maagdepalmen, die men daar geplant had voor de prachtige waterwinning van de stad Baltimore.

Op de grote weg van Towson, die voorbij de oprijlaan der Paige's liep, zat een surveillerend politieagent op zijn stilstaand motorrijwiel. Zijn blik rustte somber op het heerlijk panorama vóór hem, maar zijn gedachten waren niet bij de schoonheid van de nacht, en evenmin bij het gevoel van één-zijn-met-het-heelal, dat altijd in ons opkomt, zodra de mensen uit ons gezichtsveld verdwijnen en de natuur te voorschijn treedt.

Het was de jonge Dickey Carroll, nog niet ver in de twintig, tot voor kort student aan de Cornell-Universiteit, doch tegenwoordig politieagent te Baltimore. In Juni van dat jaar was hij aan de Alma Mater met lof gepromoveerd, en daarna vol enthousiasme en eerovert begonnen aan het werk, dat hem al sinds zijn jongensjaren had aangetrokken — het beroep van detective.

En ofschoon zijn vader aan het hoofd stond van een der grootste banken in Ohio, had Carroll het versmaad zich tot een of andere schriftelijke cursus of school voor detectives te wenden en was manmoedig begonnen met het baantje van gewoon straatagent, die 's nachts de ronde deed — de eerste en voornaamste stap op de weg naar het doel.

Ditzelfde enthousiasme had hem al heel wat moeilijkheden berokkend. Gemelijk hield hij zichzelf voor, dat hij te eerlijk was. Daar was b.v. John Vincenti, een berucht bendelid, enige tijd geleden door hem gearresteerd. Er was een bevel tot inhechtenisneming tegen Joe uitgevaardigd en hij kon dus elk ogenblik opgepakt worden. En het was Carroll geweest, die, in weerwil van een wenk van hogere hand, dat de arrestatie niet zo nadrukkelijk verlangd werd, den man in een huis ergens in zijn wijk gesnapt en aangehouden had.

Nu deed zich echter het geval voor, dat Vincenti een lokvogel was, dien men opzettelijk vrij liet rondlopen — maar dat wist Carroll niet. Joe's onfortuinlijke arrestatie had de ontsluiting van een geheimzinnige moordzaak — de affaire-Cihlar — verhinderd en bezorgde Carroll niets meer of minder dan een geduchte uitbrander van hoofdinspecteur Anderson.

Daarop volgde de ongelukkige geschiedenis met „boeren“-Carey — een der aartsamenzweerders in de zaak-Norris. De heer Norris was doodgeschoten, toen hij uit de Staatsbank kwam met een groot bedrag aan geld van zijn maatschappij bij zich, dat voor uitbetalingen bestemd was. Carey was gearresteerd, doch onmiddellijk weer vrijgelaten. Natuurlijk was Carey een van de moordenaars, naar inspecteur Anderson hoopte, dat de andere benedeelden zich in hun gretig verlangen naar inlichtingen uit de eerste hand met „boeren“-Carey in verbinding zouden stellen, zodat op die manier misschien de hele bende ingerekend kon worden in plaats van één of twee.

Carroll had dit verijdel. Op eigen houtje en lijnrecht tegen de bedoeling van zijn chefs in, had

hij Carey opnieuw aangehouden en opgesloten, wat tengevolge had, dat de aartsmoordenaars Hart en Socolow een goed heenkomen konden zoeken.

Deze affaire had den jeugdigen politieman méér berokkend dan een geduchte uitbrander. Voor straf moest hij een maand salaris derven en bovendien zijn stadsrijk verwisselen voor patrouilledienst op de buitenwegen van Towson.

Het was over deze dingen, dat hij zo somber zat te peinen, terwijl zijn blik over de maan-beschenen Dulaney-vallei zwierf. Gek, dat men iemand niet eerst van zulke dingen op de hoogte bracht om dergelijke blunders te voorkomen. Ofschoon Anderson's opvatting, dat een agent zonder vragen had te gehoorzamen, natuurlijk juist was.....

Over enkele seconden moest hij zijn motor op gang brengen en het vervelende karwei van enige rondten gaan opknappen — om misschien hoogstens een paar minnende paartjes op heterdaad te betrappen — en dat terwijl het al October was en de nachten voor zulke baantjes al aardig kil begonnen te worden. Carroll, die de jongelingsjaren nog niet zo heel ver achter zich had liggen, voelde altijd een zekere sympathie voor de jongelieden, die hij op strenge toon tot doorlopen moest aanmanen of anders wegens wangedrag aanhouden.

Maar op dit ogenblik was hij nog bezig zich af te vragen, wat hem in een heel andere kwestie te doen stond. Er was n.l. weer een arrestatiebevel tegen iemand uitgevaardigd — maar dat betekende immers nog niet, dat de man werkelijk in hechtenis genomen moest worden. En de affaire met „boeren“-Carey — nu, dat was een tamelijk lelijke geschiedenis, want de pers had er de lucht van gekregen en dat had Carroll méér publiciteit bezorgd dan hem lief was.

Toch was Anderson volstrekt geen kwade kerel, en hij wist enthousiasme en medewerking in zijn mensen best te waarderen — zoals hij Carroll trouwens zelf gezegd had. Over een jaar zouden al deze gebeurtenissen vergeten zijn en dan was hij weer op de goede weg naar succes — misschien zelfs bereikte hij nog wel resultaat in de zaak van die troep moordenaars.

Hij bracht zijn motor op gang en ving de terugrit naar Towson aan, behoedzaam langs beide kanten van de weg spiedend. Bij de ingang van het landgoed der Paige's minderde hij vaart. Het grote hoofdgebouw, een der bezienswaardigheden van Baltimore, was volkomen donker. In dit jaargetijde was er niemand. Ook de woningen van John en Murray Paige vertoonden nergens licht; ze waren allemaal in Engeland, dacht hij.

Maar in het witte huis van Randolph en Sonia Paige brandde wel licht. Een zacht schijnsel kwam uit de hal beneden en Carroll kon duidelijk een helder brandende rose lamp onderscheiden in een vertrek op de eerste verdieping, Sunny's kamer, naar hij vermoedde.

Zó werd ze genoemd: „Sunny“ Paige, ten dele om haar hartelijk karakter en anderzijds om de roodgouden krullen, die haar lief gezichtje omlijstten. Ze was een Engelse, dit jonge vrouwtje van Ranny Paige. Deze had haar ontmoet bij de Engelse Derby-rennen en haar meegenomen naar Amerika, om als zijn echtgenote de leidende figuur in het gezelschap-leven der jongeren te worden.

Iedereen kende haar. Geen Zondagsbijvoegsel van de krant was compleet zonder haar portret, hoofdzakelijk omdat ze buitengewoon mooi was. De bladen brachten eindeloze interviews, doordat ze nog zo jong was en niet wist, hoe aan de reporters te ontkomen. Iedere straatagent in de stad kende haar knalrode wagen en liet die

voorbijsuizen, omdat Sunny altijd voor ieder een bekoorlijke glimlach had. En de grote wereld zelf aanbad haar. Ze was mooi, jong, onschuldig en fris, en dus hield iedereen van haar.

Ook Carroll kende haar heel goed, zoals hij met trots bedacht. Hij had haar verscheidene malen in razende vaart de wegen naar de stad zien afjakkeren, en Carroll, de nauwgezette politiebeampte, bracht het zelfs zóver, dat hij de

Het „raadsel-Sunny Paige“

een van de meest spannende detective-romans, die in Amerika het licht zagen.

Heden vangt „Wij“ de publicatie van dit boeiend feuilleton aan, dat geschreven werd door den bekenden Amerikaansen reporter

K. S. Daiger

die twee weken... vakantie nam, om — in samenwerking met politie en detectives — het mysterie-Sunny Paige op te lossen.

moord of zelfmoord?

Ziedaar de grote vraag, die deze roman beheerst!

Toen op die fatale avond de jonge, schone Sunny Paige in een van Baltimore's voorsteden dood in haar woning werd gevonden, was de politie de mening toegedaan, dat zij zichzelf door ophanging van het leven had beroofd.

Maar één bijzonder feit, dat men aanvankelijk over het hoofd had gezien, deed het politie-onderzoek heropenen. Met het ontstellend resultaat, dat kort daarna niet minder dan zes personen onder verdenking kwamen te staan!

verkeersvoorschriften geweld aandeed, zijn motor naar de wegwijk stuurde en haar in een stofwolk voorbij liet vervelen. Zolang zij hem zo vriendelijk toewuifde, voelde hij zich perfect in orde!

En dikwijls had hij haar 's morgens op haar groot zwart paard zien galopperen, haar krullen los in de wind fladderend. Altijd had ze een groet voor hem, vormelijke, enigszins bedeesde woorden, die echter gelogenstraft werden door de glimlach om haar mondhoeken.

„Goede morgen, agent Carroll“, placht ze dan te zeggen. „Ik hoop, dat u het goed maakt“. Maar haar glimlach zei: „Is dit geen mooie wereld? En wij beiden zijn goede vrienden, nietwaar?“

Precies op dit moment van zijn over het geheel genomen aangename overpeinzingen zag Carroll in de smalle laan, die parallel met het landgoed liep, een man naderkomen. Hij was rijzig van gestalte, met sterk gebogen schouders, alsof zijn ogen nadenkend op de grond gericht waren. Er was niets in hem, dat Carroll's bijzondere aandacht kon trekken, behalve natuurlijk het late uur. Voorzover dat bij maanlicht te constateren viel, had hij het voorkomen van een heer. De afstand tussen hen beliep misschien een honderd meter.

„Hé daar!“ schreeuwde Carroll luid.

Maar de ander verdween spoorloos. Hij liep noch vóór- noch achteruit. De ene seconde was hij er nog en de volgende al niet meer, dat was alles.

Door en door in spanning besloot Carroll op onderzoek uit te gaan. Hij stuurde zijn motor naar de wegwijk, steeg af en ging te voet de laan in. Zijn sterke politielamp te voorschijn halend, belichtte hij de laan zorgvuldig.

Opeens zag hij, wat er gebeurd was. Een kort voetpad liep van de laan naar een iets dicht bij Towson gelegen punt van de hoofdweg. Op hetzelfde ogenblik hoorde hij het geluid van een motor. De man was eenvoudig langs het voetpadje naar zijn aan het eind daarvan op de hoofdweg geparkeerde wagen gegaan en reed nu naar de stad terug.

Carroll aarzelde. Misschien moest hij den man volgen en naar zijn rijbewijs en wegenbelastingkaart vragen. Hij keek de laan af. In het huis van Phelps en in dat van Ranny Paige brandde licht, en verder weg, op de heuvel, zag hij nog meer licht opgaan.

Wat het heerschap met de auto betrof — wel, dat zag er vreemd uit. Maar Carroll had pas twee blunders begaan en hield zichzelf grimmig voor, dat hij daar lering uit moest trekken. Twee uur 's nachts was voor de meeste mensen laat, maar voor de grote wereld was de nacht dan eigenlijk nog pas begonnen. Hij volstond ermee op zijn horloge te kijken. Precies twee uur — en hij hoorde de torenklok van Towson tweemaal slaan.

Dus besteedde hij maar weer zijn motor en vervolgde plichtsgetrouw zijn ronde. Hij ving zelfs geen glimp meer op van de vreemde auto, die voor hem uit reed en ongetwijfeld op dit ogenblik al ver weg was.

Maar deze keer zou blijken, dat hij een verschrikkelijke fout gemaakt had door de geheimzinnige auto niet te volgen, want toen hij een half uur later in Towson kwam, wachtte hem daar een vreselijke tijding, die den jongen politieman tot in zijn diepste wezen schokte en de stad Baltimore als het ware op haar grondvesten deed schudden.

Want terwijl Carroll met zijn motor stilgestaan en zijn moeilijkheden bepeinsd had, terwijl de grote maanschip de Dulaney-vallei in een sprookjesland omtoverde, speelde zich op de buitenplaats der Paige's, in het witte

huisje van Ranny Paige en zijn vrouw, een afgrijpselijke tragedie af. Nauwelijks meer dan een kwartier nadat Carroll de terugtocht aanvaard had, onderbrak de brigadier van het politiebureau te Towson zijn vreedzame bezigheid van kruiswoordraadsels oplossen, omdat er getelefoneerd werd.

Hij hoorde iemand spreken, die blijkbaar dodelijk verschrikt was en wiens stem zó van vrees trilde, dat de woorden slechts met moeite op te vangen waren. „Politiebureau Towson? Om Godswil, stuur direct een dokter. U spreekt met Paige, Ranny Paige. Mijn vrouw is dood — iemand heeft haar gedood! Wilt u onmiddellijk een dokter roepen?“

„Komt ogenblikkelijk, meneer“, antwoordde de brigadier, zodra de noodlottige betekenis der woorden tot hem doordrong. „Kom tot uzelf, binnen tien minuten zijn we bij u.“ „Riely“, schreeuwde hij een half slapende agent toe, „de vrouw van Ranny Paige is dood! Bel dr. Henry Warner op en zeg hem zo gauw mogelijk te komen.“

„Biggs en Henderson“, dit tegen een paar politiemannen, die stom van verbazing toekeken, „kom mee. Biggs, jij kunt rijden, geef vol gas!“

Een minuut later schoot de wagen met den brigadier en zijn twee assistenten als een bliksemstraal over de straatweg en tien minuten daarna liepen zij tussen de palmen door, snel op huize Paige toe.

Wit als een dode stond Ranny Paige in de open deur.

„Goddank, dat u er bent“, riep hij. „Het is verschrikkelijk. Kom boven.“

Zonder iets te vragen volgden de politiebeambten hem naar de eerste verdieping en kwamen in een vertrekje aan de voorkant.

Op een luie stoel lag het lichaam van een jong meisje uitgestrekt, het gezicht blauw en verwrongen, met opgezwollen mond. Vol afschuw deinsden de mannen terug. Een blik zei hun, dat hier geen menselijke hulp meer mocht baten.

„Dood!“ zei Paige wanhopig. „Hoe is het gebeurd?“ vroeg de brigadier, terwijl hij de kamer rondkeek.

„Ik weet het niet. Ik ben pas thuisgekomen. Zij hing dáár, aan het geelzijdig koord van haar japon. Ik heb haar afgesneden...“

Toen zag de brigadier, dat het ene eind van een dun koord aan de grote kroon in het midden van de kamer bevestigd was en dat vlak eronder een omgeworpen stoel lag. „Zelfmoord“, mompelde hij.

Juist op dat moment werd buiten in de oprijlaan het knarsen van remmen gehoord, daarna het dichtslaan van een portier en een ogenblik later kwam dr. Henry Warner, zonder hoed en met een zwarte tas in de hand, de trap opstomen.

Hij bleef op de drempel staan, terwijl zijn ademhaling stokte bij het aanschouwen van dit tafereel.

„Er is iets met Sunny“, legde Ranny Paige uit. „O dokter, ze is toch niet dood?“

Dokter Warner boog zich over het lichaam en raakte de levenloze hand even aan. Vervolgens hield hij zijn oor tegen de borst van het meisje.

„Ja, ze is dood, Ranny“, sprak hij, nauwelijks hoorbaar. „Hier kan niets meer gedaan worden. Wat is er gebeurd?“

Een der politiebeambten gaf een korte verklaring.

„O, wie heeft zóiets verschrikkelijks kunnen doen?“ steunde Paige. „Iedereen hield van Sunny. Wie heeft haar kunnen vermoorden?“

„Wil je eens beneden gaan rondkijken?“ zei de brigadier met ge- (Vervolg zie pag. 26).

Het raadsel Sunny Paige

dempte stem tegen een van zijn mannen. „Maar doe het zorgvuldig.”

Vervolgens gaf hij den dokter een wenk en beiden gingen in de erker staan.

„Wilt u even een onderzoek instellen?” fluisterde de brigadier, „en u er van vergewissen of er geen aanslag gepleegd is?”

De dokter knikte begrijpend.

„Ranny”, sprak hij zachtjes tot den van ontzetting radelozen echtgenoot, die nog altijd over het lichaam van zijn vrouw gebogen stond. „Ik wou graag even alleen zijn met Sunny. Wil je naar de bibliotheek gaan en trachten tot jezelf te komen?”

Paige keerde zich zwijgend om en ging de kamer uit.

Even viel er een stilte. Toen richtte de dokter zich tot de wachtende politiemannen.

„Het is geen misdaad, heren,” sprak hij beslist. „Ik aarzel niet te verklaren dat het zelfmoord is. En het ergste is, dat dit meisje binnenkort moeder geworden zou zijn. Ik zal naar beneden gaan en het Ranny vertellen.”

Op dit moment kwam Biggs verslag uitbrengen van zijn onderzoek.

„Er is niets van zijn plaats”, zei hij. „Alle deuren en vensters waren gesloten. Geen aanwijzing dat er iets vermist wordt.”

„En hier is ook alles in orde”, lichtte de brigadier toe, die zijn geoeftend oog door het ordelijk vertrek liet gaan. „Hé, wat is dat?”

Op het lijk toestappend schoof hij zijn hand onder een prachtig collier van paarden en diamanten, dat om de hals van de dode hing. Het sieraad glansde en fonkelde in het zachte licht van het boudoir. „Ik vermoed dat u gelijk hebt, dokter. Geen inbreker zou dit ooit over het hoofd gezien hebben. Het schijnt vrij zeker zelfmoord te zijn.”

„Ik zal Ranny het versnelde nieuws meedelen”, herhaalde de dokter. „Arme jongen! Hij schijnt te denken dat zijn vrouw vermoord is — het zal dubbel hard voor hem zijn, te horen, dat zij de hand aan zichzelf sloeg.”

„Gaaf u maar”, zei de brigadier. „Ik moet een rapport opmaken en de gerechtelijken lijkschouwer bericht sturen. Zodra u met Paige klaar is, zal ik met hem spreken, om na te gaan in hoeverre hij hier

iets van afweet. Geeft u ons even een seintje als u zover bent; intussen gaan wij de situatie hier eens opnemen. Misschien heeft ze een briefje of iets dergelijks achtergelaten.”

Dokter Warner knikte toestemmend en begaf zich naar de bibliotheek, waar Ranny Paige, het gebogen hoofd steunend in de handen, op hem wachtte.

II.

Aldus begon op die gedenkwaardige Octoberdag het mysterie-Paige — een zo afschuwelijk geval, dermate verbazingwekkend van intrige en ontstellend van ontknoping, dat het in de annalen van de geschiedenis der misdaad in de staat Maryland te boek staat als: „Het grote raadsel-Paige”. Niet alleen, dat het meest welgestelde en uitgelezen deel van de grote wereld dezer Zuidelijke stad erbij betrokken was, maar de affaire-Paige wekte minstens evenveel belangstelling en publiciteit in de dagbladen, als enige andere, die zich ooit in de Zuidelijke Staten voordeed.

Ten tijde, dat de hiervoren verhaalde gebeurtenissen zich afspeelden, was ik de voornaamste strafzaak-verslaggever van een reeks dagbladen. Ik had tot taak, mij van alle in onderzoek zijnde misdaden volledig op de hoogte te stellen, onverschillig in welke streek zij gepleegd was, maar mijn eigenlijk bureau was in Baltimore gevestigd en mijn activiteit beperkte zich in de regel tot het Oostelijk deel der Verenigde Staten. Men begrijpe echter wel, dat ik in eerste en laatste instantie verslaggever was en geen detective, althans hoogstens amateur-detective.

In den beginne onderscheidde het geval-Paige zich in niets van honderden soortgelijke aangelegenheden. De jonge echtelieden hadden het gewone leven der grote wereld geleid: wedrennen, kaarten, nachtclubs, dansen. Ze waren ongeveer drie jaar getrouwd geweest en ofschoon hun huwelijksleven oppervlakkig gezien harmonisch en gelukkig scheen, was het toch bekend, dat Ranny zijn vrijgezellenleven nooit vaarwel gezegd had en evenmin in aanmerking nam, dat hij nu echtgenoot was en zijn eer en trouw verpand had. Er was

nooit een openlijk schandaal geweest, maar het was toch niet zo onmogelijk, Ranny Paige in de een of andere twijfelachtige nachtclub en in méér dan twijfelachtig gezelschap aan te treffen.

Hun woning stond op een deel van het landgoed der Paige's. Ranny's vader, de oude kolonel Paige, had het voor hem laten bouwen, bij wijze van bruidsschat voor het jonge paar, precies zoals hij voor zijn twee andere zoons zulke huizen op de buitenplaats had laten zetten. Geld hadden de jonge Paige's maar weinig — Sunny in het geheel niet, naar men zeide, en Ranny had slechts te beschikken over het bescheiden salaris, dat hij aan de bank van zijn vader verdiende. Later, als de oude heer — die al in de tachtig was — kwam te sterven, zou Ranny welgesteld zijn, héél rijk zelfs, maar ten tijde van ons verhaal moet het voor de jongelui nogal bezwaarlijk geweest zijn, een levenswijze en maatschappelijke positie als de hunne vol te houden.

Ziehier het verhaal, dat Ranny Paige eerst dokter Warner en de volgende morgen den gerechtelijken lijkschouwer van het arrondissement Baltimore, Arthur B.

Mason, deed. Het opende geen nieuw gezichtspunt in de tragedie en staaft slechts de conclusie, waartoe zowel de dokter als de politie reeds gekomen waren.

Er konden slechts enkele minuten verlopen zijn tussen het tijdstip, waarop agent Carroll de terugrit naar Towson aanving en dat, waarop Ranny Paige in volle vaart langs de straatweg naar huis reed, zijn wagen in de garage zette, en met behulp van zijn huissleutel naar binnen ging. De voordeur was gesloten.

Hij was voor zaken naar Washington geweest en veel later thuis gekomen dan oorspronkelijk zijn plan was — het was n.l. bijna twee uur. In de vooravond had hij zijn vrouw getelegrafeerd, dat hij opgehouden werd, maar tot zijn genoegen bemerkte hij bij zijn thuiskomst, dat in haar boudoir op de eerste verdieping nog licht brandde, wat natuurlijk betekende dat ze opgebleven was om op hem te wachten. In de grote hal beneden brandde een zwakker licht.

Hij riep zijn vrouw uit de hal toe, maar kreeg geen antwoord.

Na hoed en jas aan de kapstok te hebben gehangen, liep hij vlug de trap op en hij was enigszins verwonderd te bemerken, dat haar kamerdeur dicht was.

Alvorens naar binnen te gaan klopte hij zachtjes aan, uit vrees, dat ze misschien in slaap gevallen was en wellicht zou schrikken.

Weér geen antwoord krijgend deed hij voorzichtig de deur open.

Toen ontwaarde hij iets ontzettends.

Het lichaam van zijn jonge vrouw bengelde aan een geel koord, dat aan de lichtkroon vastgemaakt was.

Ze droeg haar geelzijden middagjapon en had de zijden gordel benut om haar wanhoopsdaad te volvoeren. Aan haar voeten had ze nog slechts één verguld muiltje, het andere was op de grond gevallen. Vlak onder haar lag een omgeworpen, rechte stoel.

Ranny wist dadelijk, dat ze dood was, want haar gezicht was blauw en gezwollen, de ogen puilden er uit, de tong — driemaal zo groot als anders — hing haar uit de mond. Op haar borst schitterde het fraaie paarden halssnoer, met de vierendertig rozetten ertussen, eens het eigendom van de vroegere keizerin van Rusland. Mevrouw Paige had het als bruidsschat van haar vader gekregen.

Met iets van een onder de gegeven omstandigheden bijna wonderbaarlijke onbewogenheid had Paige zijn zakmes te voorschijn gehaald, haar afgesneden en op een rustbed gelegd. Hij had zich over haar heen gebogen, haar hand aangeraakt en haar naam genoemd, doch geen poging gedaan om de levensgeesten weer op te wekken, wetend dat hier geen hulp meer kon baten. In plaats daarvan was hij naar de telefoon gesnel en had als verbijsterd de politie van Towson te hulp geroepen.

Nadat hij dit verhaal aangehoord en het lijk onderzocht had en tot de overtuiging gekomen was, dat er geen aanslag of beroving gepleegd was, kondigde lijkschouwer.

Mason aan, dat zijn gerechte uitspraak zou luiden: zelfmoord. Hij had echter de zeldzaam gelukkige inval, een fotograaf uit Towson te ontbieden en twee officiële foto's te laten maken — een van het lijk en een van de sterfkamer.

Ranny Paige, bijna waanzinnig van smart, sloot het huis en nam zijn intrek in een hotel te Baltimore. Het stoffelijk overschot van mevrouw Paige werd overgebracht naar een plaatselijke begrafenisonderneming, in afwachting van de teraardebestelling.

Daarmee dreigde de zaak te eindigen, en dat zou ook inderdaad gebeurd zijn, als agent Carroll er niet geweest was. Deze jonge politiebeambte herinnerde zich, dat hij de vorige nacht omstreeks het tijdstip van Sunny's dood (dokter Warner had als zijn mening te kennen gegeven, dat zij nog niet langer dan een uur dood kon zijn) iemand in de smalle zijlaan had zien lopen, en begaf zich naar hoofdinspecteur Everett A. Anderson van het hoofdbureau te Baltimore.

Nu heerst bij de politiemacht van de Staat Maryland een enigszins zonderlinge staat van zaken. De gouverneur van Maryland benoemt niet alleen de commissarissen, doch bepaalt tevens de uitgestrektheid der verschillende ressorts, heeft dus eigenlijk de leiding van de gehele dienst in handen en kan zo nodig overal rechtstreeks ingrijpen. In de praktijk komt dit hierop neer, dat de rechercheurs van Baltimore voor elk bureau in de staat Maryland klaar moeten staan om desverlangd behulpzaam te zijn bij het tot klaarheid brengen van een misdaad.

Men zal geredelijk inzien welke moeilijkheden dit af en toe kan opleveren. De rechercheurs laten zich niet met een zaak in, of de pogingen der plaatselijke politie moeten mislukken zijn. Soms gaan daar weken mee heen. Dan zijn de getuigenissen natuurlijk vervaagd en is de plaats van de misdaad niet intact gebleven, hetgeen tot gevolg heeft, dat elk mogelijk belangrijk aanknopingspunt verloren is gegaan. Mensen, die onmiddellijk na de gebeurtenis misschien verklaringen afgelegd zouden hebben, zijn nu potdicht, want het is immers bekend, dat men onmiddellijk na een geruchtmakend feit, waarvan de dagbladen vol staan, gaarne met inlichtingen wil imponeren, terwijl men zich enige tijd later, als de beroering wat geluwd is, niets meer weet te herinneren. Al deze punten vertragen de ontzetting van een misdaadprobleem, en als de daders niet te vinden blijken, moet de centrale recherche het ontgelden.

Daarom lag het wel degelijk op de weg van Carroll, om naar den hoofdinspecteur te gaan, in plaats van naar de plaatselijke politie van Towson.

Anderson luisterde aandachtig naar Carroll's verslag.

(Wordt vervolgd).

Zeër waarde Redactie,

Wanneer men mij eerstdaags ziet rondsutten in mijn Ford Sedan Fordor V-8 de Grand Luxe, dan zal er wel van dat nare gemompel ontstaan over „cumulatie van functies” — en daarom stel ik er prijs op, in het openbaar uit te leggen, hoe ik aan m'n luxe-auto gekomen ben; deze zaak kan n.l. alle licht der openbaarheid verdragen.

Toen onze Onderwijzersbond zijn zestigjarig bestaan zou herdenken, had het H.B. zo het idee, dat die aardige leden voor een jubileums-gave zouden zorgen, waarbij een attentie voor het H.B., bijv. voor ieder der hoofdbestuurs-leden een gouden klokje als herinnering, niet zou ontbreken. Vanwege de kiesheid benoemen we daarvoor een jubileumscommissie, en zeiden tegen elkaar: nu laten we die jongens van de commissie doodleuk hun gang gaan, dat kan dan altijd aardiger worden, dan wanneer wij ons zelf iets vererends moeten aandoen.

Nou, die commissie is zijn gang gegaan. Besloot, geld bijeen te brengen, en daarvoor dan een logeergelegenheid te bouwen op een mooie plek in het centrum van ons land, waar

„HET” INGEZONDEN STUK

klassen schoolkinderen op de beurt een halve week konden genieten..... En dat huis zou men dan onze Bond aanbieden, en dan kon de Bond het gratis, en tip-top ingericht, „beschikbaar stellen”. Want een paar grote steden hebben al zulke vacantie-kinderhuizen, maar de kleinere plaatsen moeten met elkaar óók zo-iets hebben, een centraal-vacantie-kinderhuis.

Zoals men ziet, een spiksplinternieuw soort cadeau! Je moet maar op het idee komen! Enfin, ik ben erg leerzaam van natuur, en heb dadelijk besloten mijn dochter voor haar e.v. verjaardag een flinke kist zeer goede sigaren te geven, opdat ze eens iets fijns zal kunnen presenteren aan daarvoor in de termen vallende huisgenoten.....

Maar ook stond voor mij vast: centen geven aan dat cadeau aan ons-zelf, dat we meteen weer beschikbaar moeten stellen, is me te overdreven.

Hebben de duivels van die commissie wat op gevonden: een loterij met over de duizend prijzen. Ik behoefde alleen-maar een lootje van twee kwartjes te nemen, en dan kon ik, bij voorbeeld, een twee-persoons kano winnen..... Zeker om daarin door den tekenaar van „WIJ” uitgetekend te worden, met mijn snor aan beide kanten door het water slepend? Merci, zei ik.

Nou, dan een Ford Sedan de Grand Luxe! En toen ben ik toch bezweken en heb m'n lootje gekocht. Het wachten is nu alleen-nog-maar op de trekking; die heeft plaats, als alle loten verkocht zijn, en daarom verzoek ik de medeverking van alle 85.000 „WIJ”-lezers, opdat ik nog vóór de vacantie in mijn luxe-auto dien kerel van onze overweg mijn hoon kan toe-toeteren!

Uw toegewijde
THEO THIJSEN.

Dagblad for arbeiderbevegelsen i Troms og Tromsø

Nummer 379	Abonnementpreis: pro Jahr 1,- M., 2,- M. und 3,- M.	London 1. December 1934	Herausgeber: INGVALD JARLIN	29. Jg.
------------	--	-------------------------	--------------------------------	---------

Andrine og
Kjell

Den „trådløse“ er ikke fullt så trådløs som den gir sig ut for

Forholdene ved „lilleputtsenderen“ temmelig fortilvte

[illegible]

Andrine og
Kjell

Akkordforslaget for Sørfjord.

25 prosent på 40 år eller
5 prosent kontant

Lig Nester: træk på skulder
Gude's Wilderness — byk
Nester — sænk ut sig selv

Sjodford lærerdistrikt har holdt auk-
tion på Sparhus lørdag 24—11 1934.
Tilbudene var: Orell, Hans Husein, G.
Stadhens, J. Steinsrud, O. Lingsmoen,
J. Laftveit, A. O. Lingsmoen,
B. Severinsen, Lars Silnes, Nils
Antonson, Yngvar, T. Nerby, John
Bergh. Av de nyinnvalgte: T. Nerby

Julia Berg, Jous jenne, Ole M...
Kj. Olsen, Berth Sten...
Jens Brack.
Man behandler hi...
bevindt,

Geheel Tromsø, waar zich het Noorderlicht-observatorium bevindt, draagt het stempel van dit unieke lichtverschijnsel. Wij reproduceren hier de kop van de arbeiderskrant, die in Tromsø verscheen en die de naam draagt van „Nordlys“, wat Noorderlicht betekent.

Geheel Tromsø, waar zich het Noorderlicht-observatorium bevindt, draagt het stempel van dit unieke lichtverschijnsel. Wij dragen hier de kop van de arbeiderskrant, die in Tromsø verschijnt en die de naam draagt van „Nordlys”, wat Noorderlicht betekent.

Een der grootste geleerden, die zich gewijd hebben aan de oplossing van het raadsel, dat het Noorderlicht nog steeds is, prof. Harang, werkt de fotografische opnamen uit op zijn transparante tekentafel en legt de resultaten van het onderzoek in schema's vast.

NOORDERLICHT! — Dit éne woord is het symbool van heel de wonderlijke romantiek van de poolnacht, van de geheimzinnige, betoverende sfeer in het hooge noorden. Het is moeilijk, zich een voorstelling te vormen van het grootse natuurverschijnsel, dat binnen de poolcirkel, dus ook in het noordelijke gedeelte van Scandinavië, regelmatig te zien is. Als in die gebieden van sneeuw en ijs de poolnacht valt, als de zon, na elke voltgende dag een kortere en lagere boog langs de zuidelijke horizon te hebben gemaakt, tenslotte is ondergegaan om in vele dagen, ja in weken en maanden niet meer op te gaan, ziet men ginds aan de donkere hemel het vreemdste en het meest indrukwekkende lichtverschijnsel, dat ergens ter wereld valt waar te nemen. Brede, rustige lichtbogen verschijnen aan het nachtelijke uitspaniel. Zij verplaatsen zich langs de hemel en van tijd tot

Het grote raadsel van de poolnacht, het Noorderlicht, straalt aan het donkere uitspanzel. Zeer bijzondere apparaten zijn nodig voor de waarneming en het fotograferen van dit grootse natuurverschijnsel. En een gewone, Hollandse overjas biedt aan de mannen, die zich aan dit lastige werk wijden, geen voldoende bescherming.

tijd schieten prachtig gekleurde stralenbundels op. Soms vormen zich bonte draperieën, die tot aan de horizon reiken en waarop de grote bogen van het noorderlicht als het ware schijnen te rusten. Is het een wonder, dat men in deze noordelijke gebieden zich één voelt met dit machtige stuk natuur? Niet alleen stelt het uiterlijke leven zich geheel in op de poolnacht en wat daarmee samenhangt, maar ook het geestelijke leven draagt er het stempel van. Het arbeidersdagblad, dat in Tromsø, op een hoogte van bijna zeventig graden noorderbreedte, verschijnt, draagt de naam „Nordlys”, d.i. Noorderlicht.

Over de aard van het bijzondere natuurverschijnsel heeft men pas in de allerlaatste tijd enige zekerheid verkregen. De geleerden beschouwen het als een electrisch ontladingsverschijnsel in de verdunde atmosfeer, op een hoogte van ongeveer 110 K.M. De oorzaak van deze electrische ontladingen zoekt men in electronenstromen, die worden uitgezonden door de zon en die onder andere ook magnetische storingen in het leven roepen.

Onze fotoreeks geeft een duidelijke indruk van de geheimzinnige bekoring van de poolnacht en van de enorme moeilijkheden, die eraan verbonden zijn om het noorderlicht op de gevoelige plaat vast te leggen.

De lezers van ons weekblad, die binnen de beschermende muren van hun woning deze indrukwekkende foto's uit het Noorden bekijken, kunnen zich nauwelijks een voorstelling vormen van de uiterst moeilijke omstandigheden, waaronder ze werden opgenomen. Hierboven ziet men, hoe in een sneeuwstorm de spectrografen naar buiten worden gebracht.

Poets met wat goeds

Eens was deze kom nieuw en glanzend, zonder één barstje . . . en nu . . .

Zoo gaat het ook met Uw tanden, die niet met de goede tandpasta onderhouden worden. Goede tandpasta is Ivorol, dat de noodige stoffen bevat om het tand-ivoor te sterken en te onderhouden. Van kinds af aan de tanden poetsen met Ivorol, houdt heel het leven lang de tanden frisch, gezond en glanzend wit. Ivorol, de ivoor-tandpasta, is wetenschappelijk samengesteld door Mijnhardt, de bekende Pharm. fabriek van Purol, Dampo, Amilda, Tabletten en Poeders en U weet wat Mijnhardt maakt is goed.

Ivorol per tube 60 en 40 cent, per doos 20 cent. In alle goede zaken verkrijgbaar. Poets dus ook met Ivorol.

IVOROL

De Nederlandsche
Tandpasta

GRATIS

Om ook kennis te maken met onze voortreffelijke Amilda-Huidcrème ontvangt ieder bij koop van een tube IVOROL, tijdelijk een tube Amilda gratis.

Havermout-pudding

Havermout is niet alleen geschikt om pap van te koken. Dat zal de „WIJ“-kok u deze keer

eens laten zien. Wij weten, dat er velen onder onze lezers zijn, die bij de gedachte aan het woord „havermout“ alleen al zeggen: „daar moet ik niets van hebben.“ Zij vinden pap een kostje, dat goed genoeg is voor kleine kinderen of voor mensen, die een extra verster-

kende kost nodig hebben. Maar ze hebben ook nog nooit gezien, wat er, behalve pap,

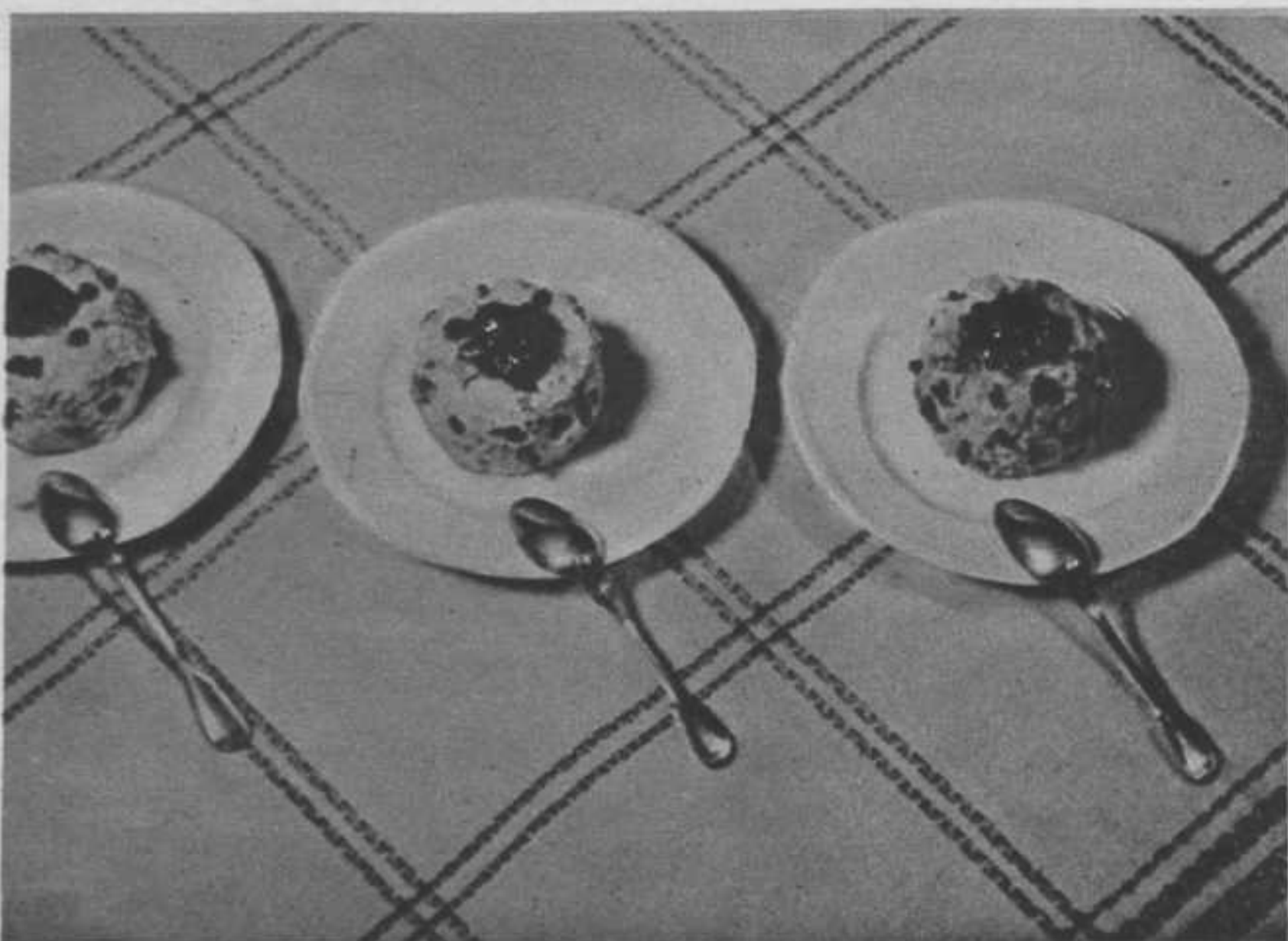
nog meer van havermout te maken valt. Huismoeders, u bent nu al enige tijd bezig om tezamen met „WIJ“ de Hollandse keuken van de blaam der eenzijdigheid te zuiveren. Beproeft uw krachten eens op dit aantrekkelijke havermout-product, dat heel lekker is.

Voor 3 personen hebt u nodig: $\frac{1}{2}$ liter melk, 120 gram vlugkokende havermout, 2 eetlepels suiker, 2 eieren, een hand vol rozijnen en 3 theelepeltjes jam. In de kokende melk schudt u de havermout uit en laat ze samen met de rozijnen tot een dik papje koken. „Vlugkokende havermout“ is in een paar minuten klaar, maar de gewone soort moet u evenlang laten koken als rijst. Dan doet u het geel van de twee eieren erbij, evenals de twee eetlepels suiker.

Het eiwit heeft u reeds flink geklopt, tot het goed stijf geworden is. U doet het echter pas bij de havermoutpap, als die een beetje afgekoeld is. Nu kan de massa in een tevoren met water omgespoelde puddingvorm worden gedaan of in kopjes, waarna men de inhoud geheel laat afkoelen.

Keer nu, als de inhoud behoorlijk stijf geworden is, de puddingvorm of de kopjes om en stort de havermoutpudding op een schaal of op de borden. De „afwerking“ bestaat in het garneren met een lepel jam. U ziet hier, welk een smakelijk geheel onze „Wij“-kok op deze wijze verkregen heeft.

Een lief kinderjurkje

Dit kinderjurkje is nu eens niet helemaal gebreid of helemaal gehakt: het is gebreid én gehakt. Voor het berekenen van het aantal op te zetten steken breie en hake men kleine proeflapjes om de breedte te vinden van 10 steken bijvoorbeeld. Men meet dan de omvang van het kind, dat het jurkje zal moeten dragen en zo kan men precies uitrekenen hoeveel steken men op moet zetten.

Het lijfje van deze kinderjurk haakt men in vasten. Het rokje haakt men: 1 stokje, 1 losse, 1 stokje, 1 losse, enz. De mouwtjes brei men steeds rechts, zodat er ribbels ontstaan.

Zoals men op de foto's duidelijk zien kan, is het jurkje in twee kleuren gemaakt: men kan bijvoorbeeld blauw en wit nemen: voor het lijfje blauw, voor de mouwtjes wit en voor het rokje blauw én wit. Het rokje maakt men dan: 2 toeren blauw, 1 toer wit, 2 toeren blauw, 1 toer wit, enz.

Het rokje maakt men helemaal recht in het rond. Als het klaar is, haakt men er een toer 1 vaste, 1 losse bovenop, maar zo, dat de toer eigenlijk te nauw is voor de rok; men slaat dus bijvoorbeeld telkens een paar steken van het rokje over. Daarboven-

op maakt men dan nog een toer vasten, nog rauwer en wel even nauw als het lijfje, dat men er dan meteen aan vasthaakt. Men begint met het achterpand, recht tot waar het armsgat moet beginnen, dat men op dezelfde manier maakt als bij het breien van een trui: bijvoorbeeld eerst 5 vasten weglaten, dan nog een paar keer één, tot het armsgat diep genoeg is. Dan weer recht verder gaan. Let er zelf ook op waar het vierkante halsje moet beginnen. De schoudertjes iets schuin maken!

De mouwtjes brei men flink wijd en met een hoge kap er op (die men krijgt door afhechten aan weerskanten, als de lengte onderkant mouwtje-oksels bereikt is!).

Halsopening en armsgaten van het lijfje haakt men om met 1 toer vasten blauw en 1 toer vasten wit. Daarna zet men pas de mouwtjes in het lijfje.

De koordjes, waarmee het lijfje versierd is en waar de mouwtjes mee worden ingehaald, kan men draaien of haken.

Zoals men op de foto ziet, is het rokje geruit. De ruiten zijn ontstaan door in nog donkerder blauw en wit strepen van kettingsteken over het rokje heen te halen. Wie dit niet aandurft, kan ze echter ook rustig weglaten.

Brei een mannen-trui!

Deze mannentrui — een heerlijk bezit voor buitenliefhebbers! — is gebreid van tamelijk dikke wol op niet te dunne pennen. De op de foto duidelijk zichtbare ribbels zijn ontstaan door te breien: twaalf steken recht, dan negen steken afwisselend één recht één averecht, dan weer twaalf steken recht, enz. Die twaalf steken worden in elke pen recht gebreid. De negen andere steken moeten verticale ribbels vormen. De trui heeft van onderen een boord één recht één averecht. Zo zijn ook kraag en manchetten.

De zakken krijgt men door ter breedte van de zak vlak boven de boord, reeds gebreide steken nog eens op te nemen en daarop de zak te breien. De zij-kanten naait men later vast.

Ongeveer op oksel-hoogte splitst men het voorpand in tweeën. Het split komt niet in het midden, maar meer naar rechts. Later neemt men daar, waar

het split begint, net als voor de zakken, reeds gebreide steken nog eens op (op de foto dus 12 stuks) en brei daarop een stuk, steeds maar recht tot op schouderhoogte. In dit stuk, dat later aan de rechterkant vastge-naaid wordt (streep op

streep) brei men vier knoopsgaten.

Tenslotte nemen we de steken van de (aansluitende, ronde) halsopening op en breien de kraag één recht één averecht. Ook de kraag krijgt aan de rechterkant nog een knoopsgat.

Door het land der ZWARTE BERGEN (vervolg)

zijn de hoogste deugden goed paardrijden en goed schieten. Een zeventigjarige grijsaard in de buurt van Njegu-woda had beweerd, dat Nikita, Montenegro's laatste vorst, zich ten nadele van het land verrijkt had. Zijn 75-jarige vriend, vroeger senator van den overleden koning, had zijn revolver getrokken en hem zonder aarzelen neergeschoten, om de smaad te wreken, die de ander den doorluchtige dode had aangedaan. Hij was stomverbaasd toen de gendarmes hem kwamen halen, daar het volgens hem toch een doodeenvoudige erezaak gold...

Ik hoorde dit verhaal tijdens de reusachtige picnic op het renveld van Njegu-woda. We hadden enkel eten meegenomen, geen drinken. Er was een plas, waar paarden en mensen zich broederlijk uit laafden. Een lange balk lag tot midden in het water en daarop verdrong zich de rij der dorstigen. Af en toe stapte er een in het water; ook zo erg niet: vetleer is geen vergif.

Eindelijk kwam de langverwachte race, waarvoor velen vijf uur waren komen rijden en die in vijf minuten voorbij was. Hij werd gewonnen door een jongetje van vijftien jaar. Terwijl de anderen schreeuwend hun zwepen lieten knallen, zat hij stil en zijgend voor op zijn paard. Maar het rood en goud van zijn vest vlamde zo snel nabij, dat mijn momentopname mislukte.

De volgende dag wilde ik verder trekken. Het naaste grote dorp lag zestig kilometer naar het Noorden, en dus kreeg ik mondkost voor één dag mee: twaalf uur lopen aan een stuk vinden de bergbewoners doodgewoon. Ik vroeg veiligheidshalve de weg en de herbergier onderrichtte mij, dat ik over Nadajno, Nikovitsi, Rudine en Stjepan Polje moest lopen.

— Maar, waarschuwde hij mij, je zult bijna geen huizen zien, want die

liggen in zijravijnen; vraag dus de weg bij kruisingen.

— En wanneer ik niemand ontmoet? vroeg ik glimlachend.

— Dan roep je toch! zei hij ongeduldig, verbaasd over zoveel domheid. Je hoeft toch niemand te zien om de weg te vragen!

Nu ging mij een licht op. Bij een zwerftocht door de golvende weidegebieden, had ik vanaf een heuvelrug een herder gezien, die midden in een veld luidkeels stond te schreeuwen met niemand in zicht. Ik dacht, dat hij getikt was, want ik hoorde geen antwoord komen, doch hij wel. Dit is de draadloze telefoon van alle primitieve Balkanbewoners. Want ook in Albanië hoorde ik dit wilde roepen zonder antwoord, dat als een gegil klinkt vanuit de nacht der tijden. De Westerse volkeren zijn reeds lang uit deze nacht naar voren getreden in het volle licht der beschaving. Doch ook hier geldt de onverbiddelijke levenswet, dat elke winst haar verlies meebrengt. De Montenegrijn der bergen, die met een telefoon geen weg zou weten, verstaat zijn onzichtbaren makker op kilometers afstand. Wij houden hem voor dom, omdat wij naar Melbourne telefoneren; doch onze roep reikt ternauwernood honderd meter.

De tijd schrijdt voort. De wegen worden doorgetrokken, de autobus overrijdt de oude primitieve volkscultuur, en ook voor den Montenegrijnsen herder, die eenzaam in het hooggebergte krankzinnig staat te gillen, zal de telefoon een gewoon gebruiksvoorwerp worden. Maar voorlopig blijft het hoogland der Zwarte Bergen, dat geen enkelen klant der reisbureau's ooit te aanschouwen krijgt, nog een woest en gesloten gebied. En samen met het duister Albanees bergland vormt het de schoonste herinnering van mijn zwerftochten door de Balkan, waar het leven nog overal wild en warm is.

Waarom ik uitsluitend

Palmolive gebruik?

Omdat ik graag het advies van erkende experts opvolg! 20.000 schoonheids-specialisten, over de gehele wereld verspreid, bevelen met nadruk Palmolive zeep aan. Dat is voor mij afdoende!

Bij de bereiding van Palmolive worden rijke hoeveelheden olijf- en palmoliën gebruikt: de natuurlijke cosmetische middelen, waarvan zelfs de gevoeligste huid den verzachtenden invloed ondervindt!

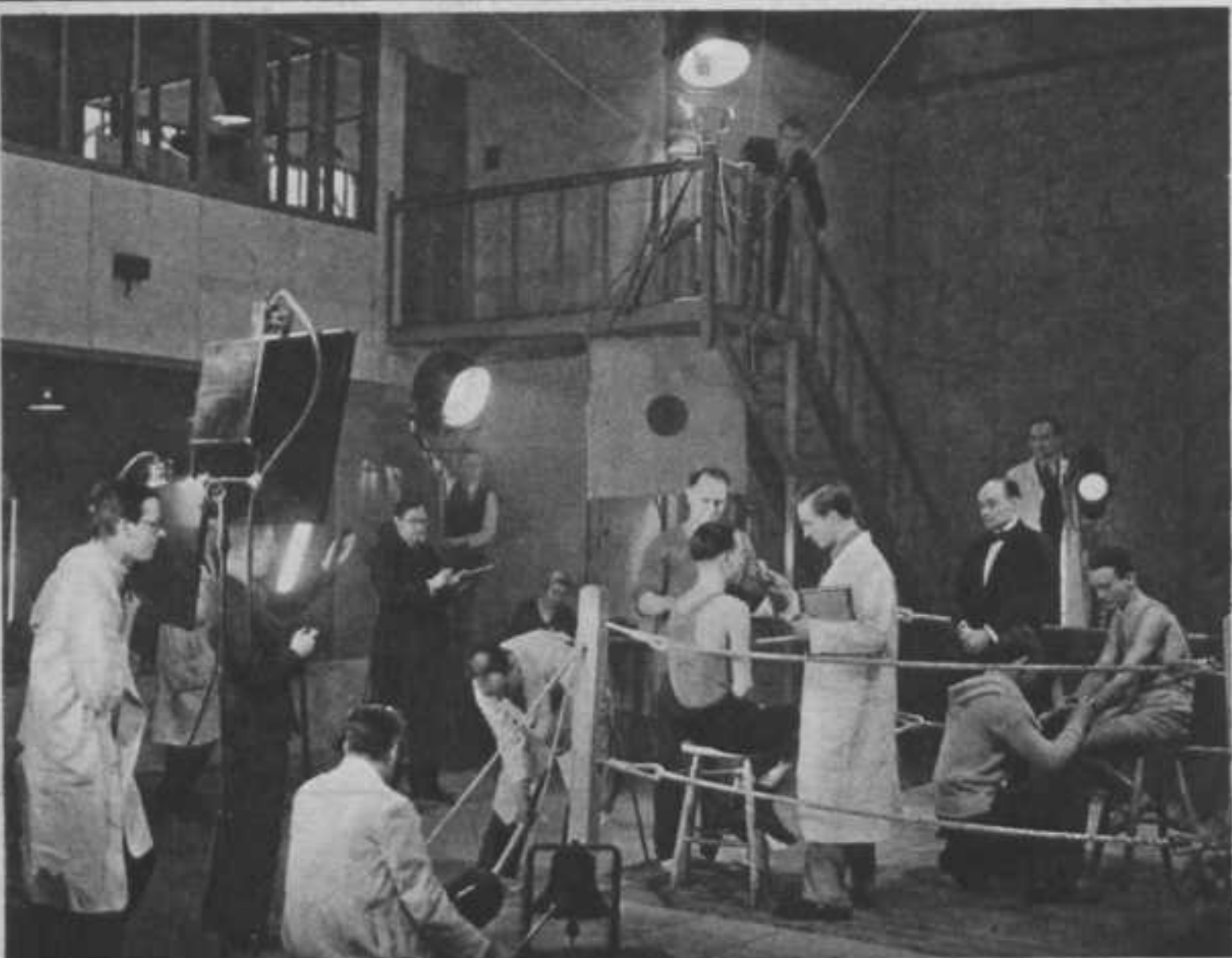
Een uiterst eenvoudige schoonheidsbehandeling: 's morgens en 's avonds twee minuten massage met het fluweelzachte schuim van Palmolive — en mijn huid blijft soepel, aantrekkelijk!

13 ct.
2 voor 25 ct.

Palmolive ...de zeep der jeugd!

TELEVISIE IS EEN FEIT!

Het uitzenden van een bokswedstrijd over de televisiezender vraagt bijzondere voorbereidingen. Evenals dat in Hollywood gebeurt, zorgen felle Jupiterlampen voor het nodige licht. Maar bovendien moeten de handelende personen flink worden „bijgewerkt”. Op onze foto ziet men, hoe de bokkers worden geschminkt.

Er is in heel Europa wel geen land aan te wijzen, waar zo hard gewerkt wordt aan het populariseren van de televisie als Engeland. Dat is vooral te danken aan den onvermoeiden voorvechter van het moderne „ver-zien”, John Logie Baird.

WJ

De leek roept al verheugd: „Eindelijk, de televisie is een feit!” De vakman echter is nog lang niet tevreden en drukt het bescheiden uit: „De televisie heeft eindelijk de steun van het grote publiek, althans

in Engeland. Maar helemaal „echt” is het draadloos ver-zien nog niet”.

„WIJ” is, dank zij een bijzondere relatie in het eilandrijk aan de overzijde van het Kanaal, in staat, actueel nieuws en foto's te brengen van de werkmethode die de voormannen van de televisie op het ogenblik volgen en van de proeven, die men in de laatste dagen heeft genomen. De buitenstaander dringt niet gemakkelijk door in de uitgebreide televisie-laboratoria, die men thans in Engeland heeft ingericht en die het uitgangspunt vormen van een „ver-

kijk-net”, dat, naar men hoopt, over weinige maanden geheel Engeland zal bestrijken.

Alles geschiedt in deze laboratoria in het diepste geheim. Want de mensen van het vak zijn van oordeel, dat het werk eigenlijk pas begonnen is.

Op het ogenblik is de aanschaffing van een televisie-ontvangtoestel nog steeds niet iets, dat de kleine man zich gemakkelijk kan veroorloven. De prijs van zulk een ontvanger bedraagt ongeveer f 800.—. Engelse fabrieken hebben het plan, ontvangtoestellen voor televisie op de markt te brengen die „slechts” f 400.— kosten en één fabrikant spreekt zelfs van een toestel voor ongeveer f 250.—.

WJ

Ondanks deze hoge prijzen vormt zich een groeiende kring van ver-kijkers. Een groot bezwaar is het beperkte gebied, dat een televisie-zender bestrijken kan en dat een straal heeft van ten hoogste zestig kilometer. Wil men een beeldzending dus door geheel Engeland (om van het overige deel van Europa maar te zwijgen) zichtbaar maken, dan is het nodig, een groot aantal zenders te stichten, die voor heruitzending zorgdragen.

Maar er valt nog heel wat te verbeteren

Hoe verder deze hulpzenders echter van het moeder-station afkomen, des te groter is de kans op storingen. En deze storingen hebben bij televisie

al een heel zonderling effect. Wij kennen allen van de „gewone” radio de luchtstoringen, die in de luidspreker soms een oorverdovend gekraak en geloei veroorzaken. Maar luchtstoringen bij televisie bewerken, dat van een dansgroep bijvoorbeeld de benen belanden waar de hoofden behoorden te staan en dat oren in de plaats komen van tenen. Dat is geen prettige gewaarwording. Adspirant ver-kijkers kunnen echter van ons aannemen, dat er hard gewerkt wordt, om hierin verbetering te brengen.

Zó ziet een televisie-ontvanger er uit. Op het moment, dat de foto werd genomen, vindt juist een Mickey Mouse-voorstelling plaats. In brede kringen beweert men nu reeds, dat niemand meer naar de bioscoop zal gaan, als de televisie gemeengoed geworden is.

Boven: Venizelos zocht, na het mislukken van de Griekse revolutie, een toevlucht in Italië. Een foto van het strijdustige echtpaar op het terras van zijn hotel in Napels.

Links: Vrouwen met giraffenhalsen. Deze onsympathieke mode is in een deel van Achter-Indië zeer in zwang. Een paar schonen, die figuurlijk gebukt gaan onder hun schoonheid.

Onder: Ook China roept de vrouwen in het leger! Nardine Yuan, een bekende Chinese, is kapitein van een der legers, waarvan de onlangs vermoorde maarschalk Tschanet-schung-Tschang aan het hoofd stond.

WIJ kijkt
over de
grens

Nieuwe Schoentjes, maar oh die Arme Voeten

U kon ze niet laten staan, die schattige schoenen. U moest ze hebben en U heeft ze, Mevrouw. Maar oh die pijn, vreeslijk. Een natte lap in de schoen is héél goed Mevrouw, maar het bovenleer gaat er stuk van. Maar waarom geen Trannosan. Natuurlijk Mevrouw; Trannosan, dat is een idee. Het heerlijke, bruisende, melkwitte Trannosan voetbad. Dompel Uw voeten er in. Het

Duizenden damesgebruiken Trannosan voetbaden in de kritieke dagen.

verkwikt en verfrist U op weldadige wijze. Een golf van welbehagen in Uw voeten. Het bevat de 15 zouten van geneeskrachtige badplaatsen, koolzuur en zuurstof. Onttrekt de giftige stoffen aan het bloed. Maakt de bloedsomloop normaal en versterkt spieren, pezen en de teere voetenzenuwen. Koop nog heden een pakje voor 6 baden bij Uw Apotheek of Drogist en weg zijn de pijnen, U lacht weer en U draagt Uw schoenen met plezier.

Trannosan Voetbad
6 heerlijke baden

48^c

Trannosan Remedy
voor Likdoorns, Eelt en harde huid.
Met Garantie en Gratis Voetbad

48^c

Uitsluitend bij Apotheken en erkende Drogisten.

Trannosan Voetbad - Bruisend Genot

PREMIEPLATEN VOOR „WIJ”

Met de verzending der premieplaten is aangevangen op 9 Maart j.l. Tot heden zijn verzonden 45.000 exemplaren. Dit is ongeveer dus de helft van het vereiste aantal. De verdere verzending moest worden stopgezet, omdat de drukkerij met de tweede oplage van 50.000 nog niet gereed is. Het drukken van deze fraaie platen eist een vrij lange tijd. Wij willen de plaat zo goed mogelijk hebben en dan moeten wij den drukker daartoe ook de nodige tijd gunnen. Degenen, die tot dusverre nog geen plaat ontvingen, behoeven zich echter niet ongerust te maken. Zodra de nieuwe oplage gereed is en dat zal over ongeveer 10 dagen het geval zijn, wordt onmiddellijk met de verzending doorgegaan. Van de hervatting der aflevering zal in „Wij” mededeling worden gedaan. Nog even geduld dus!

ADMINISTRATIE „WIJ”.

Is 36 jaar en ziet er uit als 18

„Kind, hoe speel je het toch klaar. Je bent 36, hebt 4 kinderen, waarvan de oudste 16 jaar en je ziet er zelf uit als 18 en schijnt niet ouder te worden”.

zeggen mijn vriendinnen. Ik heb haar mijn geheim verklapt:

Ik wasch om de week, soms om de veertien dagen mijn haar met Silvikrin Liquid Shampoo. Het wordt er heerlijk zacht en zijdig van en stevig gezond, golvend en glanzend.

En deze gezonde pracht, waar ik zelf zoo heel veel plezier in heb, vormt de omlijsting van mijn gezicht, dat ik behandel met de Silvikrin Crèmes: Feborine Dag en Nacht.

Koop nog heden een flacon Silvikrin Liquid Shampoo en vraag gratis 2 monsters Feborine Crème aan:

Silvikrin Laboratorium
Vertaatstraat 52-56 R'dam

Silvikrin

Liquid Shampoo

de beste Shampoo die de wetenschap kent
Gezondheid voor Uw haar.

Flacon voor 10 wasschingen **45^c**
met gratis handdoek. LI-251-E

Een Lee van Schuim

Wij filmt Reri

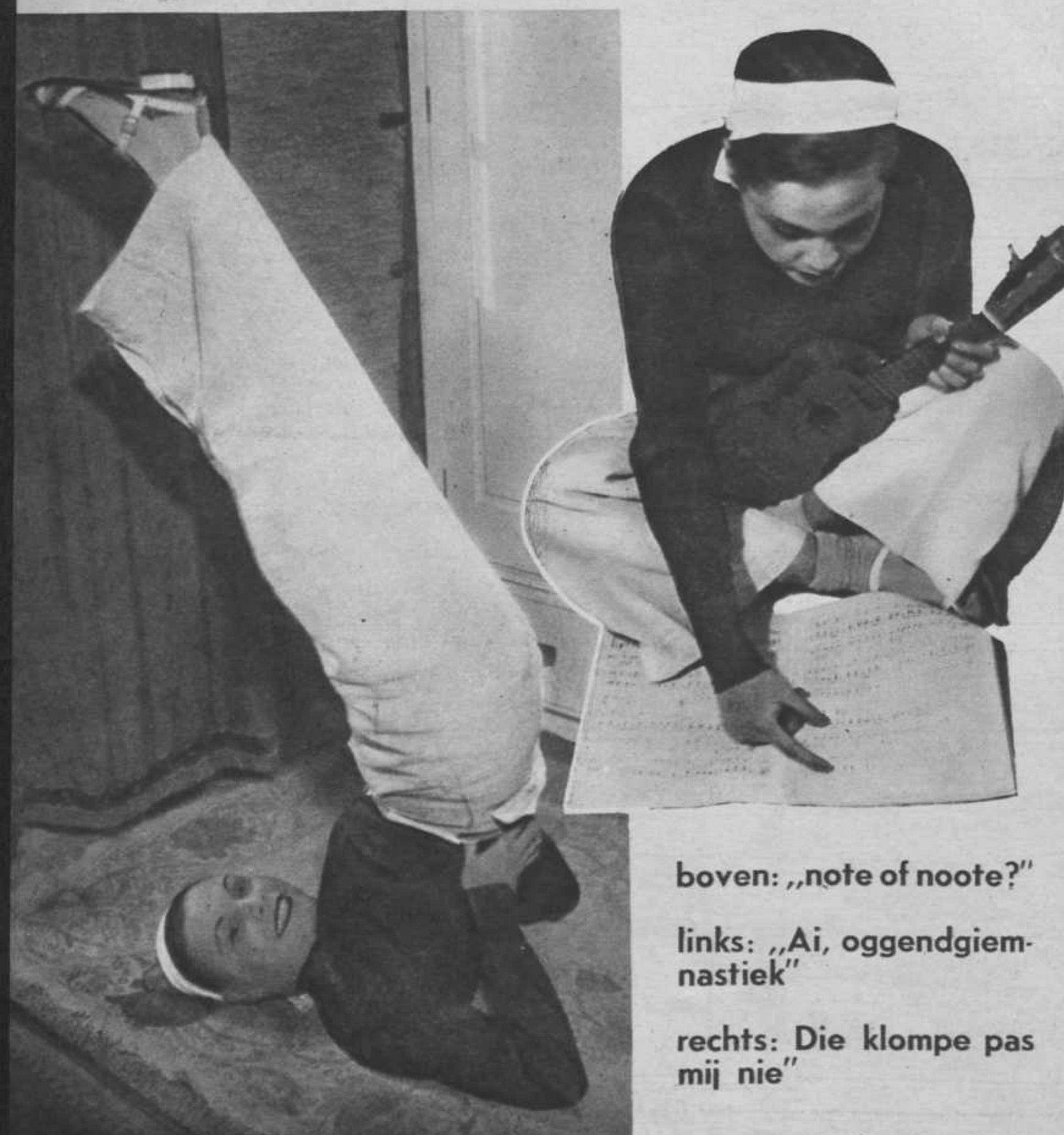

links: „Ukelélé-spielen, ken dat u?“

boven: „Vuil in mij ogie“

Reri, het donkerogige meisje uit Tahiti, dat in ons land bekendheid verwierf door haar spel in de film „Taboe“, verbleef enkele dagen in de hoofdstad. „WIJ“ slaagde erin een exclusieve fotoreportage te maken op de kleine flatwoning van deze jonge Tahitiaanse, die nu reeds op weg naar de studio's in Hollywood is.

het meisje uit TAHITI

boven: „note of noote?“

links: „Ai, oggendgiem-nastiek“

rechts: Die kloppe pas mij nie“

